

Hekkende sjøfugl i indre og midtre Oslofjord 2021

Svartbak rugende ved fredetskilt. Merk ærfuglhunnen som ruger på etasjen under. Til høyre en hvitkinngås. Prinseskjær 18.5.2021.
Foto Morten Bergan

Av

Morten Bergan
Geir S. Andersen
Tonny Andersen

BirdLife
INTERNATIONAL

NORSK

ORNITOLOGISK
FORENING

Utgitt av Norsk Ornitologisk Forening,
avd. Oslo og Akershus

Innhold

Innledning	3
Bakgrunn	4
Metode	5
Feltarbeid	7
1) Resultater indre Oslofjord	8
1 a) Fredete lokaliteter – Bunnefjorden	9
1 b) Fredete lokaliteter – Vestfjorden	13
1 c) Fredete lokaliteter – Drøbaksund	22
1 d) Ikke-fredete lokaliteter	25
2) Resultater Breiangen	28
3) Artsgjennomgang	34
4) Tabeller	56

Innledning

For å følge utviklingen av sjøfuglbestandene i Oslofjorden gjennomfører Statsforvalteren i Oslo og Viken jevnlig tellinger av hekkebestandene av de ulike sjøfuglartene. Oppdraget utføres av Norsk Ornitologisk Forening i Oslo og Akershus og Buskerud. Tellingene omfatter alle arter hekkende andefugler, vadefugler og måkefugler på et hundretalls holmer og skjær i fjordens delområder; Bunnefjorden, Vestfjorden, Drøbaksund (som sammen utgjør og rapporteres som indre Oslofjord) og Breiangen (midtre Oslofjord). Denne rapporten viser resultatet av tellingene i 2021.

Nytt av året er den organisatoriske inndelingen av Viken fylke, og særlig at kommunene Hurum og Røyken nå er inkludert i Asker kommune. Tidligere ble det levert tre rapporter; en rapport for indre Oslofjord i Oslo og Akershus, en rapport for indre Oslofjord i Buskerud (Hurum og Røyken) og en rapport fra midtre Oslofjord = Breiangen, som nå også hører inn under Asker kommune. Fra og med i år vil de tre tidligere rapportene rapporteres samlet i en og samme rapport. Det vil fortsatt være noe forskjell i design på tabellverk etc. mellom indre Oslofjord og Breiangen.

På grunn av den organisatoriske omleggingen til Viken fylke så vil det være noe mer komplisert å sammenligne tall med tidligere rapporter. Dette også fordi tidligere Buskerud hadde en periode på 1990-tallet da det ikke ble avholdt sjøfuglregistreringer i deres del av fjorden. Man kan altså ikke bare summere tall for hekkebestanden i indre Oslofjord for Akershus og Buskerud i alle år. I figurfremstillingen har vi derfor beholdt Oslo og Akershus og «gamle» Buskerud som separate kurver i den grafiske fremstillingen. Vi slutter derfor å vise egne kurver for fredete vs ikke-fredete lokaliteter – det ble for mye og uoversiktlig i grafene. Og neppe så veldig faglig nødvendig.

Vi besøkte i år, som i 2019, også Sauholmen i Sonsbukta, Vestby – en lokalitet som sjelden besøkes da den ligger så alene langt unna alle de andre koloniene (langt å kjøre fra indre Oslofjord, men greit når det like vel er vi som teller i Breiangen). Lokaliteten inngår derfor ikke i grafene da det normalt ikke har vært registreringer der.

Til slutt så gir vi noen observasjoner av ytterligere et par kysttilknyttete arter hjemmehørende i fjorden.

Bakgrunn

Indre Oslofjord har et rikt fugleliv, men er også et viktig friluftsområde for befolkningen i Stor-Oslo med omegn. Det innebærer at sjøfuglenes hekkeplasser, oppvekstområde og næringsområder i sommerhalvåret er sterkt preget av ulike menneskelige fritidsaktiviteter, både i strandsonen og til sjøs. Det er konkurranse om bruken av skjær, holmer og strender.

Utover på 1970-tallet ble konflikten mellom sjøfugler og friluftsliv viet mye oppmerksomhet. Etter feltarbeid i 1974 og 1976 ble 24 hekkelokaliteter fredet som naturreservater i 1978, samt tre lokaliteter omkring Malmøya/Oslo som naturminne med fuglelivsfredning i 1979 = 27 lokaliteter tilsammen. I 2008 og 2009 ble ytterligere 16 lokaliteter fredet = 44 lokaliteter i fjorden er fredet med formål å verne sjøfuglenes hekkeplasser med fuglelivsfredning og ilandstigningsforbud. Det er ytterligere noen vernete holmer, men dersom verneformålet ikke er sjøfugl kommer de ikke i «fredet-listen» i denne rapport. I tillegg kommer det seks lokaliteter i Breiangen, alle fredet som naturreservater sjøfugl.

I tillegg til den naturlige sjøfuglbestanden i fjorden så har det fra slutten av 1970-tallet etablert seg tre gåsearter i fjorden. I hovedsak skyldes dette utsettinger og rømlinger fra dyreparken på Ekeberg i 1970-årene, men i senere tid også, trolig, pga. innvandring via bestandsøkning fra sørlandskysten (grågås) og Sør-Sverige (hvitkinngås). Alle disse gåsebestandene økte utover på 1980-, 1990- og 2000-tallet, samtidig som det ble meldt om økende problemer knyttet til tilgrising av grøntområder og badesteder med gåsemøkk, og i noen grad beiteskader på kornåkre i innlandet. Forvaltningsmyndighetene har valgt å svare på dette ved å gjennomføre ulike bestands-regulerende tiltak, slik som punktering av egg i rugetiden og i noen grad ved å tillatte skadefelling. Disse tiltakene blir i hovedsak gjennomført for kanadagås og hvitkinngås i Nesodden, Oslo, Asker og Bærum kommuner, i noen grad også for grågås (i Bærum). Eggpunktering har ikke blitt utført i 2020–2021. Øvrige arter har kun «naturlige» påvirkninger, skjønt noen arter er jaktbart vilt.

For å følge utviklingen av sjøfuglbestandene, både de man ønsker å verne og de man ønsker å redusere i antall, gjennomfører Statsforvalteren i Oslo og Akershus jevnlig tellinger av hekkebestandene av de ulike sjøfuglartene. For tiden gjøres dette annethvert år, med en registrering av makrellterne i det mellomliggende året. I «mellomåret» 2020 ble vi også hyret av NINA for egne tellinger av ærfugl pga. funn av urovekkende mange døde ærfugler i ytre Oslofjord og Skagerrak-kysten. Disse tellingene ble utført til samme tid og på de samme lokalitetene som våre normale tellinger. Tallene for disse inkluderes derfor i grafen for ærfugl (og vi fant ikke nedgang i ærfuglbestanden i 2020 verken i indre fjord eller i Breiangen, snarere et rekordår for ærfugl i 2020). Samtidig med ærfugltellingene i 2020 talte vi da også noen arter som det var enkelt å følge opp i tillegg: knoppsvane, storskarv, gravand og siland – og vi fant da de første hekkefunn av gråhegre tilknyttet selve sjøfuglkoloniene (Storskjær v. Storsand).

Oppdraget settes ut til Norsk Ornitologisk Forening avd. Oslo og Akershus og Norsk ornitologisk Forening avd. Buskerud. Denne rapporten viser samlet resultat av tellingene i indre Oslofjord og i Breiangen i 2021.

Metode

Foruten tilfeldige tellinger på 1950-tallet ble sjøfuglkolonier i Oslo og Akershus (Viken) talt opp første gang i 1974 og 1976, i 1976 i en stor del av det nåværende rapportområdet. Det var årlige tellinger 1978–1991, deretter tellinger annethvert år. Fra og med 1981 har tellingene omfattet alle skjær, holmer og øyer i Oslo og Akershus innenfor Drøbak, noe mer sporadisk i Buskerud, men fra og med 1995 har det vært sjøfuglregistreringer i hele indre Oslofjord så vel som i Breiangen. Naturreservatet Sauholmen i Sonsbukta i Vestby er normalt ikke med i våre tellinger da det ligger så langt unna de øvrige lokalitetene, men lokaliteten har blitt besøkt de to siste telleårene som del av tellingene i Breiangen på Hurumland-siden.

Tellingene har i alle år blitt utført av forfatterne, i år med biologistudent Amanda Falck under ternetellingene, som foregår i juni. Registreringene har blitt utført etter samme metodikk som tidligere:

- a. Ilandstigning på lokaliteten, eventuelt observasjon fra båt, mhp. reirtelling for arter som hekker åpent og letttilgjengelig i hele rapportområdet. Tellingene utføres i midten av mai, før klekkesetid, som er i dagene straks etter 20. mai.
- b. Observasjoner av klekte gåsekull. Grågåskullene klekker ofte før våre tellinger hvorpå de forlater hekkeplassen og svømmer omkring til egnede lokaliteter med ungene. Vi registrerer da disse kullene på den lokaliteten der de ble observert. Dette kan virke noe tilfeldig, men eksakt hekkeplass er jo ukjent.
- c. Supplerende tellinger av rugende makrellterner i Oslo, Ås, Nesodden, Asker og Bærum omkring 10. juni. Dette fordi ternene hekker på et senere tidspunkt enn måkene. Vi kan da ikke gå i land pga. klekte måkeunger, men det telles fra båt. Ternene hekker normalt på lave og oversiktlige partier, slik at denne metoden virker godt. Separate ternetellinger har blitt utført også i mellomårene siden 2012. Ternetellinger suppleres ikke fra Drøbaksund eller Breiangen. Ternetallene er derfor ganske sikkert lavere enn den virkelige bestanden. I noen grad suppleres tallene for fiskemåke på denne telledagen da deler av fiskemåkebestanden har senere egglekking. Vi bruker da det høyeste tallet for disse.
- d. Telling av voksne gravender og silender observert i hele rapportområdet i midten av mai. Disse to artene hekker gjemt i hulrom slik at vi ikke finner eksakte reir, derfor brukes en metode som skiller seg fra de øvrige sjøfuglartene. For disse to artene så telles antall individer! Usikkerheten i disse tallene er nødvendigvis større da også trekkende individer kan oppholde seg i fjorden på denne tid. Dette gjelder nok mest for den senthekkende silanda. En periode på 1990-tallet ble det også utført egne silandtelling i midten av juli måned på en tid da silanda hadde små unger, og arten ble vurdert som sjeldnere enn i dag.

Siland teller vi opp i antall individer, ikke par. De har ennå ikke lagt egg på våre talletidspunkt, og velger å hekke først langt på sommeren i juni/juli. Foto Morten Bergan

Merk at vi teller antall hekkende par, det er dette som oppgis i vedlagte tabellverk. Tallene føres inn i NOF-OAs innrapporteringside under prosjekter – da som antall individer (der ett par = to individer (som jo ikke er korrekt for f.eks. andefugler)). Tabellene er ordnet i én for fredete lokaliteter og én for ikke-fredete lokaliteter. Dersom en lokalitet var uten fugl vil den fortsatt stå oppført i tabellene, men da, selvsagt, med null. Men vi har vært der!

På grunn av den organisatoriske endringen er det nå mer fornuftig å slå sammen Akershus med Buskeruds del av indre Oslofjord i tabellverket, og kalle alt innenfor Storskjær/Småskjær ved Storsand/Drøbak for indre Oslofjord, og alt fra øyene utenfor Hurumlandet for Breiangen i lokalitetspresentasjonen og i tabellene våre. Pga. de ikke helt identiske årene det er talt for Akershus vs Buskerud har vi valgt å ha separate kurver for de to delområdene i den grafiske fremstillingen, merket henholdsvis OA og BU i grafene for indre Oslofjord. Presentasjonen av lokaliteter blir da geografisk fordelt på Bunnefjorden, Vestfjorden, Drøbaksund og Breiangen.

Enkelte lokaliteter mangler offisielle navn. Disse har blitt navnsatt av oss grunnet vårt behov for et stedsnavn – f.eks. Feilskjær, Solskjær etc. Disse lokalitetene finner man altså ikke på kartverk, men ble opplistet og omtalt i 2007-rapporten. Noen av de mindre brukte av disse står i anførselstegn i tabellverket, men vi har nå også skrevet inn en nærliggende «moderlokaltet» slik at det skal være mulig å finne frem til den navnløse på et kart. Vi vil unntaksvis nevne alternativ navngiving på lokaliteter der det verserer forskjellige navn.

Oslofjordlandskap med ordovicisk knollekalk. Lagmannsholmen, Fornebu 31.3.2007.
Foto Morten Bergan

Feltarbeid

Årets tellinger ble gjennomført slik: Vi talte lokalitetene i Bunnefjorden 14.5.2021, lokalitetene i Lysakerfjorden, vestsiden av Nesoddlandet (Steilene og Ildjernet) og Bærumsskjærgården 15.5., Drøbaksund 16.5. og Askerskjærgården 18.5. På grunn av dårlig vær i dagene som fulgte ble Breiangen opptalt først 28.5. Alt på normale telledatoer selv om 28.5 er i «sen ende» av normalen.

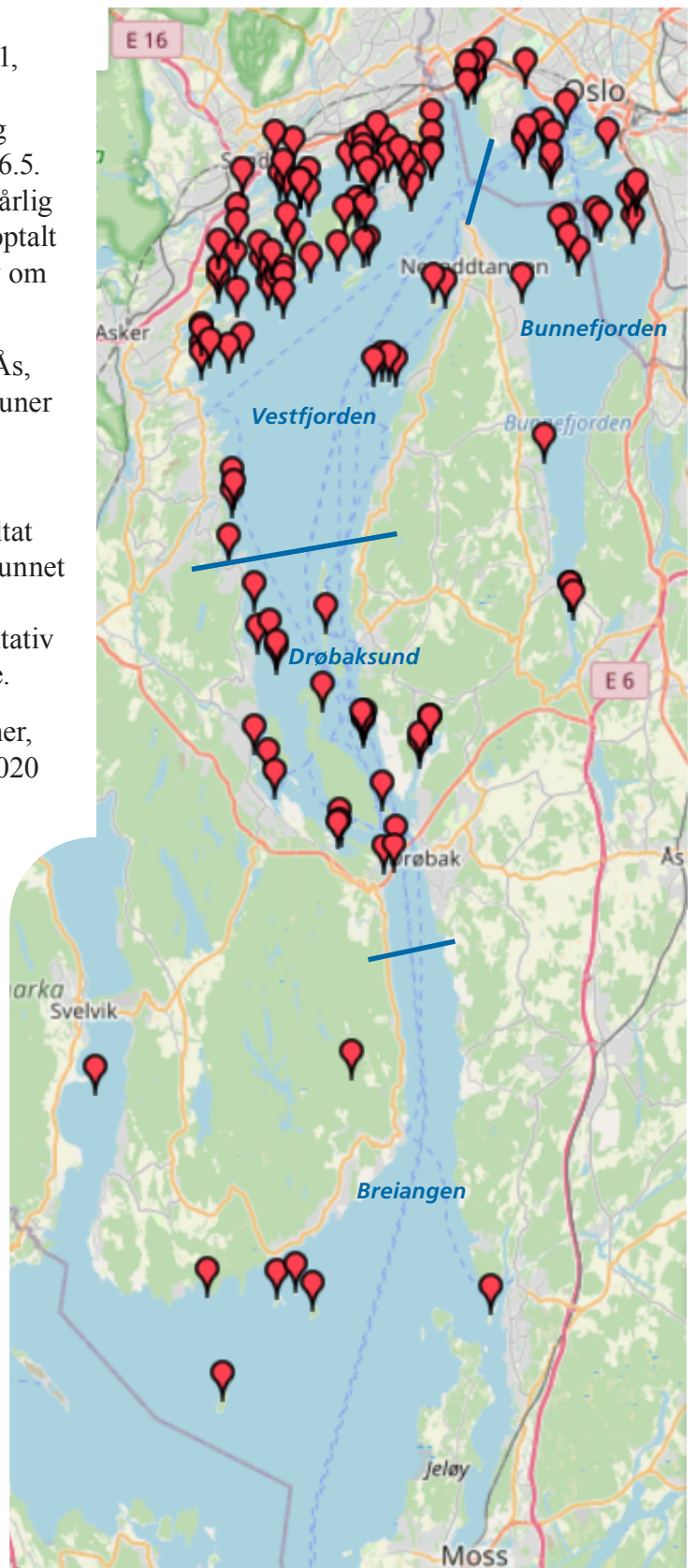
Egne «ternetellinger» ble gjennomført i Ås, Nesodden, Oslo, Asker og Bærum kommuner 12.–13.6. Denne ternetellingen omfattet Vestfjorden og Bunnefjorden.

Vi ble også bedt om å vurdere hekkeresultat for hettemåke og makrellterne spesielt grunnet nedgang i bestanden for disse to artene gjennom denne lange tidsserien. En kvalitativ vurdering blir nevnt under disse to artene.

Kart over undersøkelsesområdene vises her, med lokaliteter med hekkende sjøfugl i 2020 anvist med røde punkter.

Forklaring på fugleart i kolonneoverskriftene i tabellene er som følger:

Ks=knoppsvane, **Kg**=kanadagås,
Hg=hvitkinngås, **Gg**=grågås,
Sa=stokkand, **La**=laksand, **Æf**=ærfugl,
Tj=tjeld, **Rs**=rødstilk, **Sk**=storskarv,
Gh=gråhegre, **Hm**=hettemåke,
Fm=fiskemåke, **Gm**=gråmåke,
Sm=sildemåke, **Sb**=svartbak,
Mt=makrellterne

Kart over hele kartleggingsområdet, med lokaliteter i indre Oslofjord med Bunnefjorden, Vestfjorden, Drøbaksund og Breiangen, samt Sauholmen i Sonsbukta. Områdeavgrensning mellom de angitte fjordavsnittene er gitt med blå strek.

(NB kyststrekningen Tofte-Rødtangen er vist feil inne på Hurumlandet)

1) Resultater indre Oslofjord

Årets tellinger ga 5249 par i indre Oslofjord totalt (altså summen av Bunnefjorden, Vestfjorden og Drøbaksund), eksklusive gravand og siland som vi bare teller voksne individer av (ikke reir, se over). Dette er en oppgang på 8,4 % fra 4843 par i 2019. Variasjoner innen de ulike artene fra år til år er vanlig blant sjøfugler. Bestandsendringene varierer mellom de forskjellige artene.

Arter som viste **bestandsvekst** fra undersøkelsene i 2019 til 2021

Knoppsvane: opp fra 17 til 19 par

Grågås: rekordtall i 2021 med 108 par mot 64 par i 2019 (+ 69 %)

Hettemåke: opp fra 1135 par til 1522 par (+ 34 %)

Fiskemåke: opp fra 221 par til 232 par i 2021 (+ 5 %)

Sildemåke: opp fra 856 par til 1033 par (+ 21 %)

Makrellterne: opp fra 147 par i 2019 til 191 par i 2021 (+ 30 %). Ternene gikk også opp fra tellingen i mellomåret 2020 som hadde 160 par.

Storskarv, gråhegre og laksand er nye arter i fjorden der særlig storskarven viser voldsom vekst.

Arter som viste **bestandsreduksjon** fra 2019 til 2021

Hvitkinngås: ned fra 412 par til 367 par i 2021 (- 11 %)

Ærfugl: ned fra 1193 par til 1094 par i 2021 (- 8 %)

Gråmåke: ned fra 633 par til 523 par i 2021 (- 17 %)

Svartbak: ned fra 92 par i 2019 til 82 par i 2021 (- 11 %)

Kanadagås: ned fra 6 par til 4 par.

Arter som viser **stabil** populasjon fra 2019 til 2021

Tjeld: 65 par begge år (± 0 %)

Av de 5249 parene hekket 2979 par på fredete lokaliteter (= 57 % av totalt antall sjøfugler). Summen på de fredete lokalitetene gikk imidlertid ned fra 3484 par i 2019 til 2979 par i 2021 (- 14,5 %).

Fullstendige resultater, med antall par av hver art per lokalitet, er vist i tabellene for henholdsvis fredete og ikke-fredete lokaliteter sist i rapporten.

Under har vi kommentert bestandsendringer for hver enkelt fredet lokalitet (og noen av de ikke-fredete), deretter for hver enkelt art.

1 a) Fredete lokaliteter – Bunnefjorden

Bunnefjorden er området fra havnebassenget i Pipervika i nord og sørover, øst for Bygdøy til Nesoddtangen og videre sørover til innerst i Bunnefjorden nede i Bonn. Det er en velutviklet skjærgård nord i Bunnefjorden tilhørende Oslo, og noen lokaliteter tilhørende Nesodden kommune, samt to mindre skjær nede ved Kjernes i Ås kommune. Og vi sjekker bukta nederst i Bonn–Bonnebukta.

Hertugskjær, Oslo – naturminne med fuglelivsfredning opprettet i 1979

Hertugskjær naturminne ble inkludert i Malmøya og Malmøykalven naturreservat i 2008. Dette fredningsformålet har annen begrunnelse.

År	Sum	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	16	1	1		2	1	7		4
2011	15		2		2		11		
2013	20					2	18		
2015	21		4		3	1	12	1	
2017	14					1	12	1	
2019	20		4	1			14	1	
2021	19		2			6	11		

En liten koloni som følger den generelle utviklingen i fjorden: Et økende antall ærfugl og sildemåke innerst i fjorden. Svartbaken borte. Her har det ikke vært særlig mye makrellterne siden 2003 (da 21 par), og ikke særlig mye hettemåke siden 1993 (108 par).

Malmøyskjær, Oslo – naturminne med fuglelivsfredning opprettet i 1979

Malmøyskjær naturminne ble inkludert i Malmøya og Malmøykalven naturreservat i 2008. Dette fredningsformålet har annen begrunnelse.

År	Sum	Hg	Æf	Tj	Hm	Fm	Sb
2009	9				8		1
2011	0						
2013	4	1		1		1	1
2015	1			1			
2017	0						
2019	1			1			
2021	3		2				1

Lokaliteten har ligget så godt som fugletom i svært mange år. To ærfugler hadde funnet seg plasser i år.

Kaninøya el. Selskjær (også kalt Skjærskjær), Oslo – naturminne med fuglelivsfredning opprettet i 1979, endret til naturreservat i 2008

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	90	1	8		8	2	3	8	60	
2011	128		11	3	21	3		12	77	1
2013	143	1	13		32			20	77	
2015	141	1	15		29	1		10	85	
2017	147	1	15		17	1		26	87	
2019	119	1	13		31			18	56	
2021	138		12		21	1		10	94	

Litt opp fra sist, men omtrent som normalt siden hettemåkene forsvant. Dette var en gang en meget stor hettemåke- og makrellternekoloni, maks hettemåke 1155 par i 1986, og gode ternetall frem til i alle fall 1997. Nå en ærfugl- og sildemåkekoloni, samt hvitkinngås. Ærfugl ned igjen etter et godt år sist.

Bleikøyalven, Oslo – naturreservat opprettet i 2008

År	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	491	1	1	54	1	44	3	102	39	161	85	
2011	257			14		10			30	110	92	1
2013	120			1	2				18	43	56	
2015	146			11		25	1		9	57	43	
2017	47					1				19	27	
2019	49			3		27	2			9	8	
2021	147	1		9	2	85	2		6	27	14	1

Opp fra et par år med lave tall, men oppgangen er særlig dominert av et godt år for ærfugl. Bleikøyalven har dominert med stormåker og hvitkinngås i ytre Bunnefjorden i mange år, f.eks. 251 par gråmåke i 2003. År 2009 var siste år med noen hettemåker. Holmen virker stusselig tom sammenlignet med glansårene. Knoppsvanen er tilbake. Vi vet ikke om det fremdeles er rev på Bleikøya eller om det er andre forklaringsmodeller som må til.

Galteskjær (nord for Lindøya), Oslo – biotopvernområde opprettet i 2009

År	Sum	Hg	Æf	Tj	Gm	Sm	Sb
2009	27			1	3	23	
2011	23				7	16	
2013	30	1	1	1	6	21	
2015	27	1			7	19	
2017	29		4		5	18	1
2019	33				7	24	2
2021	23				3	19	1

Noe ned, men nokså uendret helt siden 2009. Sildemåke dominerer. Hettemåkene forsvant etter 1999-sesongen. Det sitter ofte mange, ikke-hekkende, storskarv på skjæret. Disse tar en del «plass» og kan, kanskje, forklare hvorfor en del andre arter kanskje skyr unna. Det ble observert makrellterneunger her, som ble matet av foreldrene, så sent som 22.8. Men de var trolig flyvedyktige og hadde kanskje ikke hekket her.

Nakkeskjær, Oslo – biotopvernområde opprettet i 2009

År	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Gm	Sm	Mt
2009	50		1	1		35			13
2011	30	1			1		1		27
2013	49	3		5			2		39
2015	2	1		1					29
2017	56	3		1		23			29
2019	23	4			1	4		1	13
2021	179	2		2	1	156			18

Nakkeskjær er en av indre fjords største ternekolonier. Rekordene er 42 par i 1996. Ternene har gode muligheter for brislingfiske rett utenfor kolonien, på strekket Nakholmen–Langøyene. Hettemåkene gjør comeback i år.

Kavringen, Oslo – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Gm	Sm	Sb
2009	20			3	1	7	8	1
2011	27		3	6		9	8	1
2013	24	4		4	1	7	7	1
2015	25			7		8	9	1
2017	31	3		6	1	10	10	1
2019	20			3		10	6	1
2021	19			4		6	8	1

Kavringen fortsetter med dårlige tall. Det sitter ofte en del, ikke-hekkende, storskarv på skjæret. Disse «tar plass» og kan forklare, kanskje, frafallet i andre arters hekkinger.

Nordre Skjælholmen (i Bunnefjorden), Nesodden – naturreservat opprettet i 2009

År	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	149			27	5	42	3		5	51	9	7
2011	193	1	1	41	4	80	1		2	52	10	1
2013	207		2	48	2	59	2	1		57	22	14
2015	213			42	5	87	1		4	56	7	11
2017	174			53	2	63			2	31	15	8
2019	203			35	3	99				46	11	8
2021	154			22	7	66	1		2	28	19	9

Litt ned fra tidligere. Men likevel en av de viktigste sjøfuglkoloniene i indre Oslofjord, særlig for hvitkinngås, ærfugl og svartbak. Tjelden tilbake etter noen års opphold. Bestanden på denne lokaliteten bør ses i sammenheng med Søndre Skjælholmen, som ikke er fredet.

Husbergøya (i Bunnefjorden), Nesodden – naturreservat opprettet i 2008

År	Sum	Kg	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	112	1	6	5	19	2	12	46	20	1
2011	58		4	5	6	1	12	17	13	
2013	86		12	1	12	1	20	14	25	1
2015*	166		25	1	71	1	21	28	18	1
2017*	210		30		78	1	26	37	35	
2019*	195	2	49	1	74	1	13	22	32	1
2021*	264		42	2	121		12	26	59	2

*Tallene inkluderer Husbergkalven. Kalven har vi tidligere regnet som en egen lokalitet, og ført den i tabellene og i rapportene som en ikke-fredet lokalitet. Nå rapporteres begge delokalitetene under fredete lokaliteter. Kalven er også er en del av naturreservatet. Se tabellen for detaljer.

Totalt 264 par, som er et godt årsresultat. Særlig godt om ærfugl i år, jevnt fordelt på øya og på kalven (57 vs 64), og overraskende mange inne i furuskogen. Dette erfarte vi også i fjor (NINAs tellinger). Fiskemåkene hekker i brattkanten mot NV av Husbergøya. De har tidligere også ligget på Kalven, men der var det bare ett par fiskemåke i år. Stormåkene var det som vanlig mest av i sørskråningen på øya. Særlig godt årsresultat for sildemåke. Ikke tjeld i år, for første gang.

En vanskelig lokalitet å registrere pga. en del kratt som gjør det lett å overse noen par.

Tuskjær (indre Bunnefjorden), Ås – fuglefredningsområde opprettet i 2009

År	Sum	Hg	Gg	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Mt
2009	75	3	1	1	50	18	1	1	
2011	260	4	1	1	230	24			4
2013	421	4			401	16			
2015	346	6			330	10			
2017	300	10			276	14			
2019	287	11			268	7		1	
2021	189	11		1	164	8		1	4

Solid koloni på tross av noe reduksjon fra sist. Færre fiskemåker i år også, ser vi en trend? Jevn vekst i antall hekkende hvitkinngjess her nede i indre Bunnefjorden. Ternene er borte herfra, men vi fikk til fire par.

Flatskjær (indre Bunnefjorden), Ås – fuglefredningsområde opprettet i 2009

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Tj	Hm	Fm	Sm	Mt
2009	275	1			1	259	8		2
2011	342		1		1	315	8	2	15
2013	39		4		2	5		2	26
2015	30		4	2	1	2	3	5	13
2017	24		6	1		1	3	10	3
2019	19		5		1			13	
2021	22		5					16	1

Fortsatt lavt tall, dog stabilt de siste fem tellinger. Økning i sildemåke. Men som stor hettemåke- og ternekoloni er det slutt.

Gravanda er ikke så vanlig som før i tiden, men noen er det da som fortsatt finner mat i fjæra, særlig i indre Bunnefjord. Akkurat denne er imidlertid fra Fornebu 25.4.2021. Foto Morten Bergan

1 b) Fredete lokaliteter – Vestfjorden

Vestfjorden er området fra Lysakerfjorden i nord, med Bygdøy i øst og Fornebulandet i vest, og sørover i fjorden mellom Asker og Bærum i vest og Nesoddlandet i øst til Steilene på Nesoddensiden, og sør til Nærnes på Askersiden av fjorden. Bestumkilen, Kaffeskjær og Killingen i Oslo (vest av Bygdøy) rapporteres under Vestfjorden siden det tilhører Lysakerfjorden selv om det tilhører Oslo kommune. Det er en velutviklet skjærgård i Bærum og nord i Asker med et par lokaliteter sør til omkring Slemmestad, men bare to grupper av øyer langsmed Nesoddlandet: Ildjernet (uten særlig mye sjøfugl) og Steilene (med mye sjøfugl).

Steilene er et separat, lite arkipel på nedsiden av Nesoddlandet. Gult av vinterkarse. Sjøfuglkolonien Knerten ligger bak Fyrsteilene. I dag er det mest fugl å finne på Fyrsteilene. 23.5.2010.

Foto Morten Bergan

Kaffeskjær, Oslo – fuglefredningsområde opprettet i 2009

År	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	70	1						1	25	40	3			
2011	264			1				1	221	36	4	1		
2013	156		2	5	1	1	10	1	93	40	2		1	
2015	205	1	1	9			22	2	139	28	1		1	1
2017	49			3			22		21	3				
2019	54	1		5			21	1	22	2			2	
2021	154	1		8	3		30	2	106	2			1	1

Et bedre resultat i år enn på lenge. Hettemåkene har funnet tilbake (men det var hele 472 par i 1991), men hvor har det blitt av fiskemåkene? Fiskemåke har hatt dårlige tellinger de siste tre registreringsårene mot hele 112 par fiskemåke i 1995.

Kaffeskjær har aldri vært noen stor grå-/sildemåkekoloni, men de siste registreringene har disse artene ikke vært boende på holmen. Svartbaken i år hekket på skvalpeskjæret i sør, men det er jo en del av reservatet.

Makrellterne som koloni var sist gang i 1999 (da 14 par), siden den gang bare slengere i enkeltår (3 par i 2007).

Muligvis er det for meget forstyrrelser fra, stadig flere, store båter (folk) som fortøyes på holmens nordside.

Lagmannsholmen (i Lysakerfjorden), Bærum – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Ks	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sb	Mt
2009	100					94	2			4
2011	127				1	120	1			5
2013	197		2			192	1		1	1
2015	5		1		1		1	1		1
2017	1									1
2019	118			1		113				4
2021	7	1	1	1	1		1			2

Pga. stangfiske fra holmen (fiskerne vasser over) og kajakkpadlere i sundet har det gått dårlig med Lagmannsholmen inntil informasjonsbøyene ble lagt ut i 2019. Det året, og 2020, gikk bra. Ikke så i år. En del hettemåker prøvde seg i 2021, men forlot kolonien før våre tellinger i mai. For mye forstyrrelse.

Dokkskjær (i Snarøykilen), Bærum – biotopvernområde opprettet i 2009

(= Amerikaskjær/Lille-Amerika i riktig gamle rapporter)

Vest	Sum	Ks	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Sm	Sb	Mt
2009	228		1	2		219	5		1	
2011	232		2	8	1	216	3		1	1
2013	21	1	2	14		2	1		1	
2015	46		2	15	1	27	1			
2017	20	1		15	1		1	1	1	
2019	42		1	8		31	1	1		
2021	15			13	1		1			2

Nedgang. Hettemåkene borte igjen. Svaneparet har ligget inne på Ankerbrygga, Snarøya i 2020 og i 2021 og ikke på selve skjæret.

Sandholmen (i Hundsund/Hundesundet), Bærum – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Ks	Hg	Æf	Gg	Tj	Hm	Fm	Gm
2009	3							3	
2011	1							1	
2013	67				2	1	63	1	
2015	420	1			2	1	415	1	
2017	6	1	1	1		1		1	
2019	6							5	1
2021	8					1		7	

Nok et dårlig år. Flere og flere båter/kajakkpadlere bruker nå indre Hundsundpoll. Disse må passere på kloss hold. Går nok ikke bra. Fiskemåkene prøvde seg, men det spørs om flere en ett par av dem fikk opp ungene. Det ligger oftere enn før ærfugl i Hundsund, men ingen hekking på Sandholmen i år – de pleier jo ikke det. Knoppsvaneparet må ha hekket annet steds enn på Sandholmen også i år, men ett par med fire unger har hatt tilhold sommeren gjennom (ikke samme paret som i fjor).

Historisk makstall for hettemåke var 761 par i 1982.

Alv (sydvest av Fornebu), Bærum – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Gm	Sm	Sb
2009	88		2	17		36	32	1
2011	82	2	3	23	1	26	26	1
2013	87	6		24	1	28	27	1
2015	62	6		25	1	16	13	1
2017	61	5	1	15		20	16	1
2019	78	5		26	1	29	16	1
2021	72	6	1	25	1	24	13	2

Noenlunde som før, eller en svak nedgang sett på lang sikt, fra maks gråmåke 47 par i 2001. Sildemåkererekorden er de 32 par i 2009. Fortsatt flere grå- enn sildemåke her. Hettemåkekoloni har ikke dette vært siden 1987.

Selskjær (sydvest av Fornebu), Bærum – fuglefredningsområde opprettet i 2009

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Gm	Sm	Sb
2009	29		4	1	19			4	1
2011	50	1	5	1	26			16	1
2013	70		4	1	26		1	37	1
2015	38	1	4		10			22	1
2017	73	1	5	1	15		2	49	
2019	52	1	3		26	1	2	30	1
2021	43		5		12	1	1	23	1

Nedgang siden sist også i år, gjelder også ærfugl som gjorde et lite byks sist. Selskjær blir mer og mer en ren sildemåkekoloni, selv om antallet også av denne arten var lavere enn sist.

Langskjær (sydvest av Fornebu), Bærum – naturreservat opprettet i 2009

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	13		3	1	4	2		1	1		1	
2011	31		5	4	14		4				1	3
2013	347	1	13	6	22		303			1	1	
2015	35	1	8	1	24						1	
2017	55		9		44	1					1	
2019	243		12	4	84		142	1				
2021	104		12	1	85	1		1	2	1	1	

Hettemåkene borte igjen etter et glimt sist. Men det var hele 402 par i 2005. Ærfugl med ny rekord, og med 85 par er den fjordens tredje største ærfuglkoloni. Ærfuglen øker kraftig på her inne i Bærumsbassenget, hekket på Langskjær første gang i 2003. Terne er stort sett borte herfra, det hekket 22 par makrellterne i 1985.

Svartskjæra (i Ostøybukta), Bærum – naturreservat opprettet i 1978

Summen av de tre skjærene Svartskjær, Flatskjær og Jakteskjær.

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Sm	Sb	Mt
2009	2				1	1					
2011	4				1	1		1		1	
2013	8	1		2	2	2				1	
2015	19	1			15	2				1	
2017	4				3					1	
2019	21	1	1		14	1		1	1	1	1
2021	106	1	1		5	1	66	1		1	26

Svartskjæra har ligget sørgelig nesten-tomme i mange år. Hettemåkekolonien forsvant etter 1995-sesongen. Men i år ble det et hjertelig comeback av både hettemåke og makrellterne – på Flatskjæret. Fire av de fem ærfuglene likeså. Svartbaken ruger, som vanlig, på selve Svartskjær. Hvitkinngåsa lå også der, bare de to. Knoppsvanen ligger, som sist, på Jakteskjær.

Møkkalassene (utenfor Snarøya), Bærum – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	36		1	13	2		2	8	3		7
2011	104			14	2	71	1	10	1		5
2013	29			18	2		1	6	1	1	
2015	40			28	2		1	6	1		2
2017	28	3		12	1			10	2		
2019	26	1		6	1		2	12	4		
2021	22	1		6	2		1	11	1		

Nok et dårlig år, også for ærfuglen. Her var det 300–700 par hettemåke på 1990-tallet, maks 782 par i 1982.

Ytre Vassholmen (utenfor Snarøya), Bærum – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	129		6	3	14	4	5	83	10	4
2011	122		15	2	29	3	3	52	15	3
2013	107		14	1	27	1	2	41	17	4
2015	114		15	3	35	2	2	41	12	4
2017	116		16	3	35	4	2	41	12	3
2019	97		20	1	34	1	2	31	6	2
2021	82		19		28	2	2	17	10	3

En tydelig reduksjon i, særlig, gråmåke sett i et lengre tidsperspektiv. Ytre Vassholmen var jo den første, større stormåkekolonien i indre Oslofjord innenfor Drøbaksund. Maks gråmåke var 135 par i 1997, og det lå jevnt på dette ved sekelskiftet. Som vanlig en god lokalitet for hvitkinngås og ærfugl. Knoppsvane for første gang.

Den plutselige oppvekst av apotekerhattost i 2019 og 20 var mindre påtrengende i år. Vi lurte jo på om måkene kanskje ikke likte denne planten, som kunne bli så høy.

Terneskjær (ved Gåsøya), Bærum – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Hg	Æf	Tj	Gm	Sm	Sb
2009	27		6		3	16	2
2011	23		15	1		6	1
2013	8		2			4	2
2015	6		6				
2017	9		7	1		1	
2019	10		8				2
2021	6	1	3			1	1

Selv sildemåkene har nå forlatt dette skjæret som var en klassisk sildemåkekoloni. Nytt av året var ett par hvikinngås. Ærfugl litt ned.

Mellemskjær (ved Gåsøya), Bærum – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Ærf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	23		1	1	5	1	1	6	6	1	1
2011	5				2	1				1	1
2013	13			1	7	3		1		1	
2015	15	1			11	2				1	
2017	35	1	1		12	1		1		1	19
2019	15	1	2		11	1					
2021	21	1	7		12					1	

Den gamle hettemåke- og ternekolonien er borte. Hettemåkene forsvant etter 1997-sesongen (maks 862 par), og makrellterna forsvant etter 1999. Reetableringen av makrellternekolonien på skjell- og grusstranda i sørøst i 2017 ble altså ikke permanent. Det ble faktisk ikke registrert en eneste måke- eller ternehekkning sist, og kun ett par svartbak i år. Noe økning i hvitkinngås, opp til 7 par. Jevnt med ærfugl (12). Dette var første sted vi noen gang registrerte ærfuglhekking i indre Oslofjord (i 1979).

Prinseskjær (ved Ostøya), Bærum – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	26	2		2	1		2			2	17
2011	23	4		11	1		1			2	4
2013	26	4	1	17	1			1	1	1	
2015	94	6		30	1	33	1			2	21
2017	162	5		21	2	129	1			2	2
2019	54	4		35	1		1			2	11
2021	17	7		3	2		2	1		2	

En gammel hettemåkekoloni som gjenetablerte seg på midten av 2010-årene, og så ble borte igjen. Også ternene ble borte i år, og ærfugl kraftig ned.

Borøyskjær, Bærum – naturreservat opprettet i 1978

Stundom rapportert som Furuskjær og «lite skjær sør for Borøya» i eldre rapporter (skjæret var navnløst på tidligere kart, men står nå oppført som Borøyskjær i norgeskart.no).

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Sm	Sb	Mt
2009	41		1				6	7		1	26
2011	32		1				2	10	2	1	16
2013	36	1	2	2	3	1		6	1	1	19
2015	11		2		5			2		1	1
2017	6		3					2		1	
2019	0										
2021	3				2					1	

Bortimot tomt i år igjen, men makrellternene holder seg, f.o.m. 2014 på nærliggende Furuholmen, rett over det smale sundet. I år bare sju par der.

Kråkholmen (i Blakstadbukta), Asker – fuglefredningsområde opprettet i 2009

Står under navnet Krokholmen på sjøkart

År	Sum	Hg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	44	2		2		30	3	2		5
2011	256	2	1	1	210	31	2	3		6
2013	57	3		3		30	2	6	1	12
2015	30	2		1		9	6	6		6
2017	52	3		3	2	10	5	12		17
2019	33	2		1		5	6	10		9
2021	57	3	3	1		13	4	11		22

Tallene gjelder hele holmen selv om bare vestlige delen er fredet. Ternene ligger i gresset i NØ, altså ikke den delen som er reservat. Det fluktuierer litt på fiskemåkene, men rimelig bra tall i år selv om det var langt bedre frem t.o.m. 2013.

Rogneskjær (i Blakstadbukta), Asker – fuglefredningsområde opprettet i 2009

År	Sum	Kns	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	69		1		6		2	9	51	
2011	103	1	2	2	13	1	1	7	76	
2013	97	1	3	2	16	1	1	15	58	
2015	110	1	6	1	25		1	3	72	1
2017	95	1	4		13	1		5	71	
2019	101	1	5		17	1		14	62	1
2021	154	1	6	1	16	1	1	12	116	

En stabil koloni der sildemåke dominerer, og med hele 116 par ble det et rekordresultat i år – og indre Oslofjords største sildemåkekoloni. Sildemåka etablerte seg først med ett par i 1986, og det ble stort sett ett par frem til 1991 hvorpå det økte. Historisk var også dette en hettemåkekoloni med makstall 600 par i 1987 for så å hekke for siste gang i 1990 (81 par) men med et isolert «comeback» i 1995 (185 par). Makrellternekolonien forsvant etter 2001 av. Ofte mye grågåsull i Blakstadbukta, bare tilfeldig at noen av disse blir registrert inne på Rogneskjær.

Terneholmen, Asker – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	106	15	3	29	3	5	46	5		
2011	130	21	2	30	4	4	42	10		17
2013	113	18	3	22	4	2	38	24	2	
2015	121	16		30	3	2	48	20	2	
2017	91	17		31	1		27	15		
2019	115	15	1	48	2		26	22	1	
2021	22	1		3	2		9	7		

Den gamle sjøfuglkjempen ligger nå som et sørgelig syn. Også fiskemåka, gjessene og ærfuglen forlater lokaliteten. Kan det ha vært folk i land på et tidlig stadium av hekketida? Terneholmen var en gang indre Oslofjords aller største hettemåkekoloni med 2422 par i 1990.

Lille Bjerkøyskjær, Asker – naturreservat opprettet i 1978

Tidligere også rapportert under navnet Nordre Bjerkøyskjær

År	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	35	1	2	1	1		3	25	2
2011	37	2		14	1		1	17	2
2013	26	2		17				5	2
2015	23	2		19	1				1
2017	24	1		20	1	1			1
2019	31	2		27					2
2021	13	3		7					3

Kolonien er på mange måter borte, men har hatt en jevn økning av ærfugl gjennom mange år. Også dette stoppet opp i år. Men svartbaken greier seg.

Hvalskjær (i Leangen), Asker – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	40		2		12	1		16	8	1	
2011	63		5	1	31		1	14	10		1
2013	61	1			40			10	9	1	
2015	56		1		31	1	1	9	12	1	
2017	39	1	1		7	1	1	7	20	1	
2019	35	1	1		12			8	12	1	
2021	37		1		3	2		9	7		

Stabilisert seg på et lavere nivå enn tidligere. Opprinnelig en hettemåkekoloni med omkring 500 hekkepar frem til bråstopp etter de 311 par i 1989. Gråmåke etablerte seg i 1986 og nådde et makstall på 37 par i 2001. Det første sildemåkeparet kom i 1989. Begge disse har nå gått tilbake i antall. Ærfuglen la seg på rede første gang i 1999. Pene ærfugltall i en periode, men svært dårlig i år.

Ulvungene (ved Nesøya), Asker – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Hm	Fm	Sm	Sb
2009	333	1			1		1	325	4		1
2011	403			5	2	2	2	391			1
2013	5		1			2	1				1
2015	2	1									1
2017	8		3				3			1	1
2019	17		3			2	1	1	8	2	
2021	13					1	2		8	1	1

Nok et dårlig år. Ulvungene hadde sitt siste gode år i 2011, da som fjordens største hettemåkekoloni. Men det var flere par før i tiden med rekorden på 758 par i 1982. Dette var også en god makrellternekoloni frem t.o.m. 1985 (27 par i 1978). Etter 2011 har det vært ynkelig her – for nære bryggeanlegget på Nesøya? Fiskemåke, derimot, har etablert seg med 8 par – som sist.

Ulykkeskjær (ved Nesøya), Asker – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Ks	Hg	Æf	Tj	Rs	Hm	Fm	Sm	Sb
2009	34			4	1		25	3		
2011	18		2	8	2	1		2	2	1
2013	11		3	5				2		1
2015	19		2	15					1	1
2017	11		3	6	2					
2019	31	1	1	24	1			1		3
2021	15		1	11	1					2

Nok et dårlig år her. Ærfugl øker i det lange bildet, men gikk ned fra sist. Knoppsvaneparet fra sist hekket ikke på skjæret, men dette er en gammel lokalitet for knoppsvane, og skjæret med Taglungbukta er en lokalitet det ofte finnes en god del svaner. Det er godt om ålegress i bukta og omkring skjæret, noe som svanene synes godt om.

Hettemåkekolonien (maks 794 par i 1987) ble borte i 2007/09, og siden har det vært ynkelig her. Samme utvikling som på nærliggende Ulvungene.

Knerten (i Nesodden, Vestfjorden), Nesodden – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Rs	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	101	1	23	1	33	4		3	35	1	
2011	109	1	33	1	58	2		1	6	5	2
2013	91	1	32		36	2	1		10	4	5
2015	105		34	1	49		1		11	2	7
2017	109	1	27		59	1		1	15	3	2
2019	102	1	30		60			1	6	1	3
2021	76	1	23	1	34	1			10	2	4

Fremdeles tynt med stormåker i forhold til tidligere, også ned på ærfugl. Historisk gråmåketopp med 255 par var i 1995. Det er mink på Steilene. Ærfugl og hvitkinngås greier seg bra, men begge noe ned fra sist. Ærfugl etablerte seg her første gang i 1984.

Geitungholmen, Asker (tidl. Røyken) – naturreservat opprettet i 2009

Tallene refererer til hele holmen selv om bare den vestligste delen er sjøfuglreservat.

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	40					2	2		20	13	2		1
2011	73			2		14		3	14	31	3	1	5
2013	71		3	1	2	12	4		15	30	3	1	
2015	34		3			3	1		12	10	4	1	
2017	74		9	1		9	2	4	16	18	5	1	9
2019	163		3			2	2	105	17	20	13	1	
2021	90	1	6			19	1		16	22	23	1	1

Totalt 90 par er ikke dårlig i seg selv, men hettemåkekolonien som dukket opp sist var ikke der. Heller ikke ternene. Disse holder normalt til sammen helt i vest, men har ikke dominert her på en stund. Derimot normale tall for fiskemåke og gråmåke, og oppgang for sildemåke og ærfugl. Vi fant knoppsvane rugende midt på holmen, ny hekkelokalitet for arten.

Dyna, Asker (tidl. Røyken) – naturreservat opprettet i 2009

Tallene oppgis for summen av de tre skjærene Dyna med Puta, Skurven og Flåskjær. Se tabellene for detaljer.

År	Sum	Kg	Sa	Æf	Tj	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	39			13		8	13	5	
2011	52			24		7	18	3	
2013	55	1		22	1	15	14	1	1
2015	30		1	11		8	9	1	
2017	20			1		10	8	1	
2019	16			3		4	7	2	
2021	16			2		7	6	1	

De fire skjærene har kommet dårlig ut av det i en del år nå. Av de bare 16 parene ligger alle så godt som svartbaken på Flåskjær. Det er gjerne Flåskjær fuglene bruker nå for tiden. Svartbaken har tatt Dyna. Den pleier jo å bruke Skurven. Skurven og den lille Puta lå fugletomme.

1 c) Fredete lokaliteter – Drøbaksund

Dette er området fra Søndre Langåra utenfor Fagerstrand i Frogn, og sør for Nærnes i Asker, og sør til og med Småskjær og Storskjær utenfor Drøbak og Storsand. Området tilhører Frogn og Asker kommuner (tidligere også Røyken og nordre del av Hurum kommuner).

Det er hertil de lokalitetene som tidligere har blitt rapportert i egne rapporter for Buskerud, den vestre del av Drøbaksund, blir henført – unntatt Geitungholmen og Dyna som tilhører Vestfjorden (men som er med i grafene merket BU).

Nordøstre Askeskjær (Askholmene), Frogn – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Ks	Hg	Æf	Tj	Gm	Sm	Sb
2009	142	1		25		7	108	1
2011	166	1	1	51		16	96	1
2013	163	1	2	49		14	95	2
2015	146	1	4	37		15	89	1
2017	127		3	16		22	85	1
2019	156	1	2	53		9	89	2
2021	125	1		36	1	8	79	

Noenlunde stabil, men lavere tall i år enn sist. Dårlig år for gråmåke. Har ofte vært den største sildemåkekolonien i fjorden. Hvor ble det av svartbaken? Tjeld hekket for første gang på selve holmen, men hekker jo uansett i tilknytning til de øvrige Askeskjæra. Lokaliteten må ses i sammenheng med de øvrige tre Askeskjæra, der også den midterste huser en del sjøfugl.

Stakaskjær, Frogn – biotopvernområde opprettet i 2009

År	Sum	Kg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Sb	Mt
2009	6				1		1	1	3
2011	12	1	4	6	1				
2013	19	1			1	10	2		5
2015	9	1					2		6
2017	51					50	1		
2019	15			2	1	12			
2021	10	1				2			7

Noe ustabil her, lavt tall også i år. Klassisk plass for en av fjordens få kanadagås. Interessant ternehekkeplass. Stakaskjær ligger utenfor (sønnafor) ternetellingsområdet. Dog, øya er ikke spesielt stor, så særlig mange parene kan det aldri bli. Her hekket 225 par hettemåke i 1995 og det holdt seg på over hundre t.o.m. 2007. Det hekket 12 par makrellterne i 1997.

Storskjær (i Hallangspollen), Frogn – fuglefredningsområde opprettet i 2009

År	Sum	Ks	Kg	Hg	Æf	Tj	Hm	Fm	Sm	Sb	Mt
2009	11		1					10			
2011	23		1		2			13	1		6
2013	18				6	1		8	1		2
2015	17		1		6			4	1		5
2017	34	1			8	1		7	1		16
2019	13	1			8		3			1	
2021	26		1	1	14			5		1	4

Bedre enn sist, men så var da det et dårlig år. Ærfugl litt opp. Fiskemåkene tilbake igjen. Knoppsvanen lå ikke her, men et par kanadagås – bytter de på? Vi fant i år det første hvitkinngåsparet som ruger inne i Hallangspollen. Hettmåkene forsvant etter 1997-sesongen (117 par).

Småskjær, Frogn – fuglefredningsområde opprettet i 2009

År	Sum	Ks	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	66	1		17			10	37	1	
2011	84	1		31	1	2	20	29		
2013	93	1	1	24			10	56	1	
2015	79			20	1		11	43	2	2
2017	88	1	1	14	2		7	62	1	
2019	94			19	1		5	69		
2021	80	1		10			7	62		

En svært stabil koloni, men litt ned fra sist. Særlig ærfugltallet. Bra sildemåkekoloni, men gråmåkene sliter. Det sitter normalt mange storskarver her, men de hekker ikke.

Hjelpskjæra, Asker (tidl. Røyken) – naturreservat opprettet i 2009

År	Sum	Ks	Kg	Hg	Æf	Tj	Hm	Fm	Sm	Mt
2009	13	1			2			3	1	6
2011	9	1					1	2		5
2013	123	1				2	117	3		
2015	460	1	1			1	450	3		4
2017	20			1			9	1		2
2019	11	1				2	4	1		3
2021	0									

Det har vært svært variabelt på de to små Hjelpskjæra i alle år, men helt tomt har det aldri vært. Før nå.

Høvikskjæra, Asker (tidl. Røyken) – naturreservat opprettet i 2009

År	Sum	Ks	Hg	Æf	Tj	Rs	Gm	Sm	Sb
2009	125		2	51		1	35	23	13
2011	120		2	64	1		16	24	13
2013	95		3	35			18	21	18
2015	107	1	4	55			20	19	8
2017	95		2	41			15	20	17
2019	77		4	38			10	13	12
2021	51	1	4	23			8	4	11

Nedgang for fjerde år på rad. Det er særlig stormåkebestanden som går ned, men også ærfugl. En sammenheng? Historiske topper for gråmåke var 123 par i 1995, sildemåke var 70 par i 2007 og ærfugl var 64 par i 2011. Knoppsvanen var tilbake i år. Høvikskjæra er vanligvis indre Oslofjords største svartbakkkoloni, så også i år, selv om det bare ble med 11 par. Dette på tross av et noe lavere antall i år.

Sundbyholmene, Asker (tidl. Røyken) – naturreservat opprettet i 1978

Tallene er summen av de tre Sundbyholmene. Det, nakne, midterste skjæret ligger gjerne fugletomt. Deltallene per skjær fremkommer i tabellen.

År	Sum	Ssk	Ks	Kg	Hg	Gg	Ss	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	272				5	1	1	85	2	2	77	88	11
2011	347				4			158	1		63	110	11
2013	248	1	1	1	8			84	1	1	56	84	11
2015	237				6			112	3		56	48	12
2017	242				12			80	1		59	76	14
2019	204	1			9			111	1	1	33	36	12
2021	194	7			8			88	1		39	48	3

Totalt 194 par er det svakeste året på lenge. Som på nærliggende Høvikskjær er det reduksjonen i stormåkebestanden som er mest påfallende, selv om sildemåka faktisk økte noe i år. Ærfuglen greier seg, 88 par er bra. Av disse lå, som vanlig, de fleste på Søndre Sundbyholme (69 par). Den vegetasjonsløse, Midtre Sundbyholme lå tom. Den gjør ofte det.

Interessant er det at storskarvene nå synes å okkupere den nordre holmen, holmen med fyret på. Vi fant et par storskarv rugende i 2013, men så gikk det helt til 2019 før det kom ny hekking. I 2020 fant vi 5 par og i år var det 7 par storskarv. Det er mulig at disse tar en del plass som går ut over stormåkene. Hvorfor hekkebestanden da også går ned på det nærliggende Høvikskjæret er jo ikke logisk, men storskarvene bruker ofte å sitte der også - tar plass tar dem.

Demmekilskjæra, Asker (tidl. Røyken) – naturreservat opprettet i 2009

År	Sum	Kg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Mt
2009	14		4	1	2	6	1	
2011	7			1		4	2	
2013	9			1		5	2	1
2015	7	1	1	1		2	2	
2017	0							
2019	5			1		4		
2021	3		2	1				

Kun 3 par sjøfugl i år.

Storskjær, Asker (tidl. Hurum) – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Sa	Æf	Gh	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	166	1				12		1		123	26	3
2011	205	1		3		55		1		115	28	2
2013	265	1		1		58		1		159	40	5
2015	211	1	2		1	54		2	2	83	60	6
2017	211	1	2			34		1	1	84	84	4
2019	195		2			58		1		63	66	5
2021	179	1	3			43	2	1		16	110	3

Totalt 179 par er litt ned fra sist. Det er særlig gråmåkebestanden som er på retur her, kun 16 par er svært dårlig på en lokalitet som hadde 159 par i 2013. Mye av totalen kompenseres med kraftig økning i antall sildemåke, med ny rekord: 110 par som med dette er fjordens nest største sildemåkekoloni i 2021. Ærfugl noe ned, men bedre enn i 2017.

Vi hadde to individer rødstilk her 16.05. Det er alltid vanskelig å vite hvorvidt dette var et par på hekkeplass eller to fugler på (sent) vårtrekk. Men lokaliteten synes jo egnet for rødstilk. Storskjær er indre Oslofjordens første hekkekoloni for gråhegre. Vi fant 9 rugende gråhegrer i 2020, og 2 par nå i 2021.

1 d) Ikke-fredete lokaliteter

Vi tar med oss et nennsomt utvalg ikke-fredete sjøfugllokaliteter som har, eller har hatt, en sjøfuglkoloni.

Søndre Skjælholmen (i Bunnefjorden), Nesodden

År	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	149			27	5		42	3		5	51	9	7
2011	193	1	1	41	4		80	1		2	52	10	1
2013	207		2	48	2		59	2	1		57	22	14
2015	213			42	5		87	1		4	56	7	11
2017	354		1	72		1	72	4		2	138	60	4
2019	358			73	4		90	2		3	139	46	1
2021	378	1		59	5		140	2		2	103	60	6

En av fjordens aller største sjøfuglkolonier. Det er særlig hvitkinngås, ærfugl og gråmåke som holmen er viktig for nå, men også mer og mer for sildemåke. Lokaliteten ble i år den største for hvitkinngås, ærfugl og gråmåke i indre Oslofjord. Beliggenheten som den sydligste av holmene i ytre Bunnefjorden gjør at den må ses i sammenheng med Nordre Skjælholmen – som er fredet.

Killingen (i Lysakerfjorden), Oslo

Øya NV av Bygdøy. Den bratte nordskrenten har alltid huset et antall fiskemåke og en god del hettemåke. Både brattkanten i nord og sørspissen av Killingen var fugletomme i år, med unntak av henholdsvis 5 og 6 par fiskemåke. Det var ganske bra her sist. Kajakkpadlebanen i Bestumkilen har start rett utenfor kolonien i nord og kan gi en del forstyrrelser. Men det forklarer ikke bortfallet av kolonien i sør.

Feieskjær (i Lysakerfjorden), Oslo

Vest av Killingen. Her pleier det å ligge godt med hettemåke, riktignok færre enn før i tiden, men i år var skjæret tomt.

Geitholmen (= Geita utenfor Snarøya), Bærum

Naturreservat vernet i 2008, men ikke sjøfuglreservat. På kalktørrengen i sør har det de siste årene utviklet seg en sjøfuglkoloni av betydelig størrelse med svært interessante tall for hettemåke og makrellterne. I år ble dette fjordens største hettemåkekoloni med 614 par, og med 32 par makrellterne var Geita også fjordens største ternekoloni. I 2020 hekket 50 par makrellterne her. Ærfugl med 11 par. Splitterne (3 eks.) ble sett her i 26. juni, men ikke hekkende.

Torvøya (sv av Fornebu), Bærum

Torvøya ble fredet som naturreservat i 2008, men ikke som sjøfuglreservat. Torvøya har i mange år vært en betydelig hekkeplass for fiskemåke, men det siste «store» året var i 2017 (49 par). Bare 14 par i år. De fleste fiskemåkereirene ligger normalt på vestspissen. Også 5 par hvitkinngås, ned fra 10 par sist. 3 par tjeld.

Junkern, Bærum

Lite skjær på innsiden av Grimsøya, og normalt kun av interesse pga. en god makrellternebestand. I år var det kun 8 par, men det er opp fra kun 2 par sist (mot 14 par i 2017).

Spannslokket, Asker

Ved Brønnøyas utside. Naturreservat, men ikke for sjøfugl. Det ligger ofte godt med fiskemåke og ruger i brattkanten på kalksteinsveggen som heller mot Langårsund, samt på den uthogde, flata nedenfor brattkanten. Bare 9 par i år, mot 19 par (og 21 par i 2017). Ingen makrellterne i år. Disse ligger normalt i gravbergknappenga i SV, og har vært borte herfra i mange år nå med unntak av en liten koloni i 2019.

Rauskjæra, Asker

I Askers utskjærgård. 196 par sjøfugl totalt. Har i mange år hatt en stadig økende måkebestand, der særlig stormåkene er tallrike. Gråmåke omtrent som sist (77 par mot 74 sist) og sildemåke (56 par mot bare 19 par sist, men det var 54 par i 2017). I tillegg har det blitt riktig mye hekkende hvitkinngås her ute, med rekordtallet 34 par (mot 28 par de siste to tellingene) og ærfugl (22 par mot 19 kull sist). Bare et par fiskemåke, men nytt av året var vellykket hekking av 3 par makrellterne. Den eneste lokaliteten der vi observerte rødstilk i år. Om den hekket vet vi ikke, men det er en nokså gressbevokst lokalitet så holmene kunne passe godt for et par rødstilk.

Rauskjær, og nærliggende Skauern, har blitt klassiske steder å finne skjærpiplerke – en veldig kysttilknyttet spurvefugl. Hekket trolig.

Djupalen, Asker

I Askers utskjærgård. Har vært en god sildemåkelokalitet i mange år nå, etter en «dårlig start» som ubrukt koloni den gangen man vurderte hekkeholmer for vern. Har også vært lite brukt av friluftsfolk. En betydelig sildemåkekoloni finnes nå her, 61 par er ned fra 81 par sist. Bare 2 par gråmåke og ditto svartbak og bare 7 par ærfugl.

Det ligger også en mindre holme, [Djupalsteinen](#), mellom Djupalen og Skauern. Her hekker det stundom litt hettemåke og makrellterne. I år 49 par hettemåke.

Store Bjerkøyskjær, Asker

Utenfor Bjerkøya. Store Bjerkøyskjær har ligget «i skyggen» av Lille Bjerkøyskjær siden tellingene begynte, men har hentet seg opp gjennom de siste årene. I år var det 36 par sjøfugl her, mens det var temmelig tomt sist. Av de 36 parene var 12 par sildemåke og 10 par gråmåke samt 4 par svartbak å finne. Bare 1 par ærfugl lot seg oppdage, ned fra 27 par sist. Men 5 par hvitkinngås, opp fra 2 par sist.

Fyrsteilene (i Steilene), Nesodden

Ettersom koloniene på Knerten og Storsteilene har blitt gradvis reduserte, har Steilene-gruppens øyer vært sjøfuglfattige, med unntak av ærfugl. På Fyrsteilene har det imidlertid alltid ruget noen fiskemåker og makrellterner, men holmen slo virkelig til i 2019 med hele 180 par hekkende, hvor også hettemåkene var tilbake igjen. Også i år ble det pene tall her ute: 183 par hettemåke (opp fra 87 par sist) og 21 par makrellterne. I 2019 lå det hele 50 par makrellterne på lokaliteten – en så stor ternekoloni har ikke indre Oslofjord sett siden 1980-årene. Med hele 27 par fiskemåke ble dette fjordens største fiskemåkekoloni i 2021. Fyrsteilene forvaltes av Oslofjordens Friluftsråd som kystledhytte. Men de er flinke til å passe på at hekkende fugler ikke forstyrres. En del fugler, terner og fiskemåker, hekker ofte straks nedenfor fyrhusene.

Søndre Langåra, Frogn

Nordspissen av Søndre Langåra har hatt noen gode år med velfungerende hettemåkekoloni nordafor fyret (198 par hettemåke i 2017) etter at kolonien var fugletom i et tyvetalls år omkring sekelskiftet. Det var imidlertid dårlig igjen i 2019, og i år var kolonien tom.

Askeskjæra (Askholmene), Frogn

Det NØ skjæret er fredet, men det hekker en del sjøfugl også på de øvrige – totalt ble det 78 par i år. De fleste hekket også i år på Midtre Askeskjær med 15 par sildemåke, 9 par gråmåke og 13 rugende ærfuglhunner. Færre stormåker på det NV Askeskjær, men 12 par ærfugl. Av hvitkinngås, som begynner å bli temmelig vanlig nedover i fjorden også, fant vi 7 par.

Sandspollskjær (inne i Sandspollen) Vestby

Det lille, navnløse, skjæret inne i Sandspollen, ved Skjærlaget, som vi bare kaller Sandspollskjær, har en pen koloni makrellterne. Vi registrerte hele 25 par makrellterne den 16. mai.

En del av storskarvkolonien på Vealøs, Asker. Her hekker det både på bakken og i busker.
Foto Morten Bergan

2) Resultater Breiangen

Breiangen er midtre Oslofjord der fjorden breier seg ut ved Tofte i Asker, med Mølen som sørligste lokalitet, og inn til Saltskjær utenfor Grunnane i Drammensfjorden. Området er kjennetegnet av litt større lokaliteter enn de lave kambrosilurøyene i Bunne- og Vestfjorden. Alle lokalitetene lå tidligere i Hurum kommune, nå Asker kommune. Til indre deler av Drammensfjorden (Blindeskjæra, tidlige Vestfold fylke) har vi aldri reist.

I tillegg sjekker vi kyststrekningen for eventuelle klekte ærfugl- og grågåskull, samt for å kartlegge individer av siland og gravand, langs kysten fra Tofte til Holmsbu i ytre del av Drammensfjorden. I år var det overraskende mange ærfuglkull på dette strekket, 33 kull, noe som kan skyldes at vi var noen få dager senere enn normalt. Dessuten lå det en knoppsvane på reir i Tofte.

Sauholmen i Sonsbukta hører på en måte til Breiangen, men har historisk ikke blitt registrert som dette da det lå på «Akershus-siden» av fjorden. Vi velger nå å rapportere Sauholmen herunder, men tar den ikke med i grafisk fremstilling da så mange år mangler herfra.

Årets tellinger ga 986 par i Breiangen totalt (ekskusiv Sauholmen i Vestby) og eksklusive gravand og siland som vi bare teller voksne individer av (ikke reir). Dette er en nedgang på 1,5 % fra 1001 par i 2019, altså temmelig likt som siste telling. Variasjoner innen de ulike artene fra år til år er vanlig blant sjøfugler. Bestandsendringene varierer mellom de forskjellige artene.

Tellekorpset ankommer en lokalitet, og må sørge for forankring og fortøyning før tellinga begynner. Merk ærfuglen som ruger innunder busken i skråningen midt på bildet. Tofteholmen i Breiangen.

Foto Tonny Andersen

Arter som viste **bestandsvekst** fra undersøkelsene i 2019 til 2021

Knoppsvane: opp fra 1 til 3 par

Hvitkinngås: rekordtall i 2021 (også) med 23 par mot 17 par i 2019

Hettemåke: opp fra 77 par til 87 par, beste året siden 1987

Svartbak: opp fra 8 par til 20 par (men ned fra 2017)

Makrellterne: opp fra 26 par i 2019 til 67 par (men ned fra 2017)

Storskarv: opp fra 90 par til 174 par

Vi hadde også et godt tall på siland, selv om det ikke ble mer enn 9 ind. observert. Vi mener det er en liten økning i strandsnipe, med muligheter for hele 5 hekkepar, men det må sies at metodikken ikke er god for strandsnipe.

Arter som viste **bestandsreduksjon** fra 2019 til 2021

Ærfugl: ned fra 221 par til 152 par i 2021

Gråmåke: ned fra 178 par til 120 par i 2021

Sildemåke: ned fra 330 par i 2019 til 288 par i 2021 (men opp fra 2017)

Gravand: vi registrerte ingen i 2021, men det pleier jo bare å være 1–2 ind. å se i Breiangen

Arter som viser **stabil** populasjon fra 2019 til 2021

Grågås: 3 par, som sist ($\pm 0\%$)

Kanadagås: fant vi ikke i år, men det var da bare 1 par i 2019 også

Tjeld: 9 par begge år ($\pm 0\%$)

Sandlo: 1 par er som normalt

Fiskemåke: 32 par (mot 35 par i 2019), men trenden over tid er klart negativ

Under har vi kommentert bestandsendringer for hver enkelt fredet lokalitet, deretter for hver enkelt art.

Ertvikskjær, Asker (tidl. Hurum) – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Sk	Ks	Kg	Gg	Hg	Æf	Sa	Ss	Sl	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2001	129		1		2		54		1		2	1	4	51	10	1	2
2003	109		1				49						7	33	16	2	1
2005	130		1				47				1		2	69	5	5	
2007	79		1				41		1		1			24	8	3	
2009	57		1	2			43				2		1	4	1	3	
2011	72		1		2		65				1					3	
2013	63						57				1			1		4	
2015	76						66						2	2	3	3	
2017	47						40				1			1		5	
2019	57				3	1	49		1		1					2	
2021	42					1	32	1			1		1	2	2	2	

Totalt 42 hekkende par, ned fra 57 sist, i et jevnt avtagende antall hekkende sjøfugl gjennom de siste tjue årene. Stormåkekolonien er nå så godt som borte, kun to par av hver av de tre artene stormåke. Også antall ærfugl drastisk ned i år, kun 32 par mot 49 sist. Det svakeste resultatet for ærfugl siden sekelskiftet. Noe kan skyldes en ørlite senere telledato, men svakt er det nok uansett. Hvitkinngås med ett par, som sist. Dette var da en ny lokalitet for hvitkinngås. Et par stokkand.

Mølen, Asker (tidl. Hurum) – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Sk	Ks	Kg	Gg	Hg	Æf	Sa	Ss	Sl	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2001	301			1			23		1		6		104	121	36	2	7
2003	594			1			29		1		6		284	152	78	1	42
2005	700						19	1			9	76	333	227	22	2	11
2007	466						15			1	5	3	220	144	60	3	15
2009	576				1		27				7		226	156	143	7	9
2011	402				1		37	3	1		7		141	55	121	7	29
2013	421				3	1	37		1		9		108	81	152	1	28
2015	430					2	54	1	1	1	5		63	116	163	2	22
2017	453					5	16	1		1	7	24	60	77	149	3	110
2019	428					7	63	1	1	1	2	77	29	42	176	3	26
2021	409		1			12	21	1	2	1	5	87	23	34	149	6	67

Totalt 409 hekkende par, ned fra 428 par sist. I nedre del av normalen fra sekelskiftet. Den viktigste lokaliteten for hekkende sjøfugl i Breiangen så vel kvantitativt som kvalitativt. Antallet fordelt på hele 13 arter. Mølen er dessuten en klassisk lokalitet å observere siland.

Det er særlig sildemåke (149 par) som gjør det bra i stormåkekolonien i øst. En del gråmåke og fiskemåke på sørspissen, men bare 23 par fiskemåke er det dårligste resultat for fiskemåke i tellingenes historie (333 par i 2005). En pen koloni hettemåke (87 par) og makrellterne (67 par) i strandsonen på Nordkapp. Dette er nå den eneste hettemåkekolonien i Breiangen. Hettemåka reetablerte seg her i 2017. Mølen er også den største makrellternekolonien i hele indre og midtre Oslofjord. Dette er opp fra «bare» 26 par sist, men ned fra formidable 100 par makrellterne i 2017. Hekkende knoppsvane er nytt fra i fjor av (2020). Reiret ligger godt skjult under et lavt lindekratt langsmed stien i øst. Ett par stokkand, og hele 12 par hvitkinngås gjør Mølen til den største kolonien for en voksende bestand hvitkinngås. 5 par tjeld. Vi så strandsnipe på to steder, kanskje hekket disse på øya.

Hetemåkekolonien helt nede i strandkanten på Nordkapp, Mølen 28.5.2021.
Foto Tonny Andersen

Ramvikholmen, Asker (tidl. Hurum) – naturreservat opprettet i 2007

År	Sum	Sk	Ks	Kg	Gg	Hg	Æf	Sa	Ss	SI	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2001	128			1			40				2		19	58	5	3	
2003	39						21				1		1	15		1	
2005	37			2			9				3		6	17			
2007	27						13		1		2		1	9		1	
2009	29						26				1			2			
2011	25						21		1		2			1			
2013	25				1		18		2		2		1			1	
2015	22						17		2		1			1		1	
2017	11						9						2				
2019	4						4										
2021	19		1			1	12						4	1			

Hekkebestanden på Ramvikholmen har gått jevnt nedover, kun 19 par sjøfugl hekket i år – opp fra bare 4 par ærfugl i 2019. Av de 19 parene var det 12 par ærfugl, 4 par fiskemåke og et par gråmåke. Det meste hekker på den kalven av holmen mot sør. Nytt av året var ett par knoppsvane og hvitkinngås.

Tofteholmen, Asker (tidl. Hurum) – naturreservat opprettet i 2009

Ble dog fredet allerede i 1919

År	Sum	Sk	Ks	Kg	Gg	Hg	Æf	Sa	Ss	Sl	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2001	242		1				43				3		14	119	50	3	9
2003	265			1			43				5		37	168	9	2	
2005	195			2			9				5		21	132	20	3	3
2007	232						53	1			2		4	128	44		
2009	193				1		40				3		2	103	40	3	1
2011	156				4		64				2		2	65	16	3	
2013	72				1		32		2		3		2	26	3	3	
2015	67						41				2			20	2	2	
2017	38				1		26				2			8		1	
2019	104						59				2			41	2		
2021	93				1	2	46		2		1		1	35	3	2	

Totalt 93 par sjøfugl, litt ned fra 104 par sist. Det er særlig ærfugl og gråmåke som dominerer på Tofteholmen med henholdsvis 46 og 35 par, men begge arter noe ned fra sist (59 og 41 par). 2 par hvitkinngås er nytt på Tofteholmen. Ett par grågås er mer normalt. Tofteholmen er nok generelt noe underestimert hva ærfugl angår, da holmen er tett bevokst og vanskelig å inventere. Men dette er jo like vriert hvert år.

Vealøs, Asker (tidl. Hurum) – naturreservat opprettet i 2009

År	Sum	Sk	Ks	Kg	Gg	Hg	Æf	Sa	Ss	Sl	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2001	450			1	4	1	26				1			287	110	20	
2003	268		1			1	15				1		7	113	128	2	
2005	377		1			2	26				2		8	108	222	8	
2007	324		1		2	2	24				1		4	98	188	4	
2009	287		1		3	3	31				1		3	80	160	5	
2011	309					3	33				2			81	180	10	
2013	270				2	4	31	1			3		2	130	88	9	
2015	198					3	33				1			95	63	3	
2017	126	3				1	10				2		3	88	12	7	
2019	251	44	1			4	43		1		3		3	60	92		
2021	261	123			1	3	8		1		2			28	89	6	

Totalt 261 par sjøfugl er ørlite opp siden sist (251 par), men langt bedre enn årene 2015 og 2017, dog dårligere enn 2011 og tiden før da. Stormåkebestanden ned fra sist, og det meste av dette skyldes gråmåke med kun 28 par, ned fra 60 par sist. Det har vært en gradvis gråmåkereduksjon siden 130 par i 2013 (og 287 par i toppåret 2001). Sildemåka gjør det fortsatt godt, 89 par, omtrent som sist, men også dette er langt lavere enn begynnelsen av sekelet (222 par i 2005). Ærfuglen er noe variabel, men bare 8 par i år er svakt. Vi tror imidlertid at en del av de kullene vi observerte langs sørsiden av Hurumlandet kan være klekt her, og at antallet burde vært noe høyere enn det vi fant.

På Vealøs etablerte det seg en liten koloni storskarv i 2017, med 3 par. Året etter var det noe flere, ca. ti par, dernest tok det helt av med 44 par i 2019, 82 par i 2020 og 123 par i 2021. På Vealøs hekker skarvene i små busker og direkte på berget på holmens høyeste punkt samt i øvre del av brattkanten mot øst.

Saltskjær, Asker (tidl. Hurum) – naturreservat opprettet i 2009

År	Sum	Sk	Ks	Kg	Gg	Hg	Æf	Sa	Ss	Sl	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2011	56	16					1							6	23	10	
2013	121	26		1	1	1					1		7	29	49	6	
2015	126	28		2		1							1	34	57	3	
2017	125	38		1		3							2	25	49	7	
2019	157	46		1		5	3				1		3	35	60	3	
2021	125	51				2							3	20	45	4	

Totalt 125 par hekkende sjøfugl er ned fra 157 par sist, men et temmelig vanlig tall for perioden 2013–2017 (121–129 par). Saltskjær er en stormåkekoloni uten særlig mye ærfugl. Kanskje er Drammensfjorden for lite salt til at ærfuglen liker seg. Men 20 og 45 par av gråmåke henholdsvis sildemåke er noe ned. Bare 2 par hvitkinngås er også ned fra sist, men det pleier ikke å være mange av dem her. Ingen kanadagås for første gang siden 2011.

Saltskjær var første hekkeholme for storskarv i midtre (og indre) Oslofjorden. Arten etablerte seg med 2–3 hekkepar i 2008. Kolonien har vokst jevnt siden da, dog ikke så raskt som slike skarvekolonier gjerne gjør. Men det ble 51 par storskarv i 2021, som er rekordresultat. Fuglene hekket opphavlig i noen store løvtrær, men de synes å ha blitt drept av guano så nå hekker de delvis i døde trær og delvis på bakken på toppen av holmen.

Nordre Sauholmen (i Sonsbukta), Vestby – naturreservat opprettet i 2009

Sauholmen blir normalt ikke inventert, men muligheten bød seg både i 2019 og 2021. Siden vi mangler så mange tall bakover i tid så inngår ikke holmen i grafene, og får separat plass i tabellen.

NORDRE SAUEHOLMEN I SONSBUKTA, VESTBY – NATURRESERVAT OPPRETTET I 2009

År	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Mt
2019	81			6		14	1	27	1			10
2021	213	1		17	1	11	2	143	13			25

Den nordre delen av Nordre Sauholmen er fredet, men i år lå svært mange av parene i en riktig pen hettemåke- og makrellternekoloni på Nordre Sauholmes søndre del – sør for et eide. Totalt 213 par sjøfugl. På en samlet Nordre Sauholme var det så mye som 143 par hettemåke og 25 par makrellterne, 13 par fiskemåke, 11 par ærfugl, 2 par tjeld, 17 par hvitkinngås, ett par grågås og ett par knoppsvane. Knoppsvanen hekket i eidet mellom nordre og søndre del av Nordre Sauholme. Den lå der i 2020 også. Det er verdt å merke seg at flesteparten i år lå sør for fredet område.

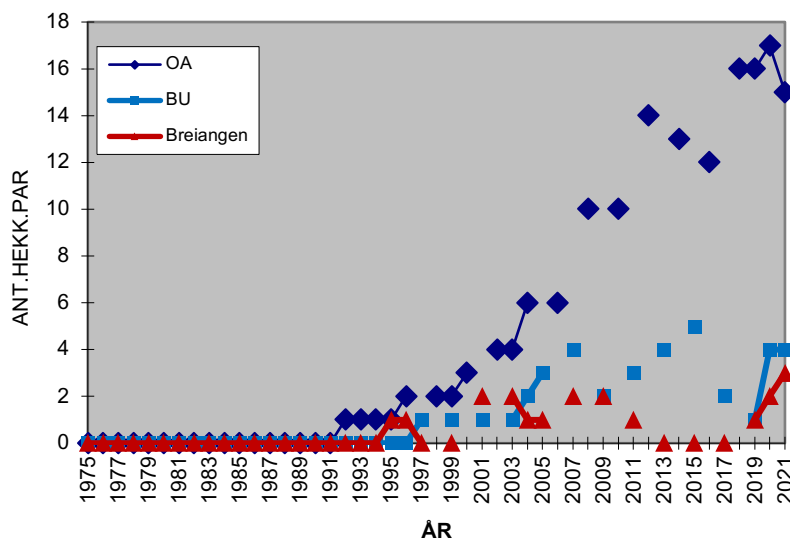
3) Artsgjennomgang

Herunder presenterer vi årets telleresultat for hver enkelt art sjøfugl totalt på de undersøkte lokalitetene i henholdsvis indre Oslofjord og Breiangen separat, men utviklingen er samlet på en og samme graf for hver art. Merk at tallene for indre Oslofjord presenteres, i grafene, som Oslo og Akershus (OA) og som Buskerud (BU) – av historiske grunner (forklart foran), men at i omtale for indre Oslofjord under artsomtalen er tallene summen av disse. Grafisk fremstilling på arter der dette virker fornuftig. Der det er årlige registreringsdata har grafene heltrukken linje, for øvrig punktvis.

Hettemåka hadde omsider et bedre år i indre Oslofjord. Her med unge på Geita 26.6.2021.
Foto Morten Bergan

Knoppsvane (Ks) *Cygnus olor*

Figur 1. Knoppsvane. Antall hekkende par i indre Oslofjord 1979–2021. Første svaneparet ble funnet hekkende i 1993, første i Breiangen i 1995.

Ringmerking viser at knoppsvanene er meget lokale i sin tilstedeværelse gjennom året, og bruker mesteparten av livet sitt innenfor en radius på bare noen kilometer (Bærumsfuglene f.eks, stort sett kun med avlesninger innenfor Sandvika–Fornebu–Ostøya i Bærum).

• Indre Oslofjord

19 par hekkende par knoppsvane hvorav 4 i «gamle Buskerud». Langtidstrenden er klart positiv, selv om vi fant 21 par i samme område i 2019. I tillegg hekker som vanlig ett par i Engervannet i Sandvika, Bærum som jo er en fjordpåvirket innsjø (et estuar). Knoppsvanen har altså hatt et rimelig godt år også i 2021.

Imidlertid, vi synes ikke å ha sett så mange ungekull på vannet. Kan flere av hekkingene ha gått galt? To ungekull nede i Sætreområdet, Asker gjennom sommeren tyder dog på at det må ha gått riktig bra der.

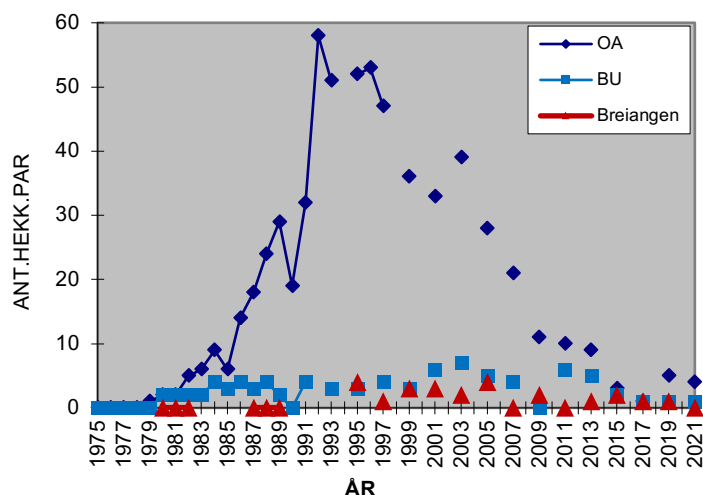
• Breiangen

3 par ruget: på Mølen, Ramvikholmen og inne på Tofte. Opp fra bare ett par sist og tre par er ny rekord for Breiangen.

Svaneunger er normalt gråaktige, men noen unntak er kritthvite – såkalte «polsk svane». Sætrebukta 12.7.2021. Foto Morten Bergan

Kanadagås (Kg) *Branta canadensis*

Figur 2. Kanadagås. Antall hekkende par i indre Oslofjord 1975–2021. Første kjente hekkefunn i indre Oslofjord ble gjort i 1979, første i Breiangen i 1995.

Etter flere år med målrettet innsats for å redusere bestanden av denne introduserte arten (eggpunktering siden 1989 av, jakt siden 1992) er det nå ikke mange kanadagåsparene igjen fjordlans.

• Indre Oslofjord

Det ble funnet 4 par i 2021. Tre av disse lå i Drøbaksund: Ramtonholmen, samt Stakaskjær og Storskjær inne i Hallangspollen, Frogn. I tillegg holdt det seg ett par med unger i Bestumkilen, Oslo gjennom forsommeren, ukjent hekkeplass. Dette er ned fra 6 par sist (2019).

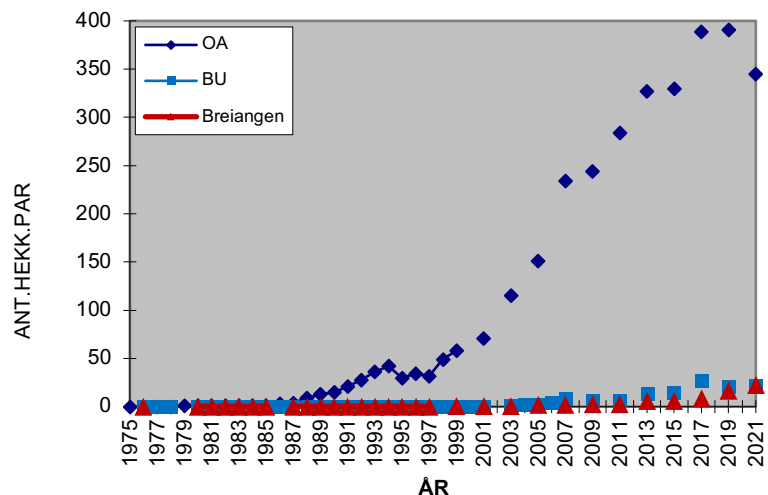
• Breiangen

Det ble ikke funnet noen rugende kanadagås i Breiangen i 2021. Siden 1995 har vi, normalt, funnet 0–4 par.

Kanadagås er på vei ut som hekkefugl i fjorden. Denne ruget på Stakaskjær i Hallangspollen 16.5.2021. Foto Morten Bergan

Hvitkinngås (Hg) *Branta leucopsis*

Figur 3. Hvitkinngås. Antall hekkende par i indre Oslofjord 1978–2021. Første hekkefunn ble gjort i 1979, i Breiangen i 1999.

• Indre Oslofjord

Totalt fant vi 367 par hvitkinngås, dette er ned fra 412 par i 2019 (og rekorden 416 par i 2017). Har bestanden nå nådd sitt bestandstak i indre Oslofjord? Det har vært eggpunktering i Bunnefjorden i en årrekke (f.o.m. 2006) uten synderlig effekt på bestandsveksten. Eggpunktering ble ikke utført i 2020–2021. Man kan også spekulere på om fugleinfluensaen har påvirket hvitkinngåsa negativt på forsommeren (men hvorfor da rekordresultat hos grågås samme år?).

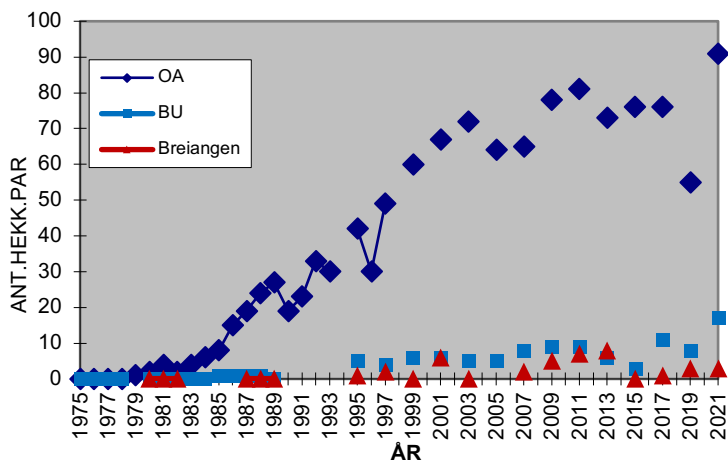
Opp gjennom årene har hvitkinngåsa gått over fra å hekke med store deler av bestanden konsentrert i noen få, store kolonier (Skjælholmene, Bleikøyalven, senere også Vassholmene og omkring Fornebu SV), til å hekke noe mer spredt.

De største koloniene i 2021 var, også i år, Søndre Skjælholmen med 59 par (ned fra 73 par sist), dernest Rauskjæra 34 par, 29 par Husbergøy, 23 par Knerten i Steilene og 22 par Nordre Skjælholmen. Disse lokalitetene huser altså en betydelig konsentrasjon av bestanden. Særlig er det Rauskjæra i Asker som øker på. Nedover i fjorden er det bare maks 5 par i lokalitetene i Drøbaksund. 63 % av bestanden hekket på fredete lokaliteter.

• Breiangen

Totalt 23 par hvitkinngås er opp fra 17 par i 2019 og ny rekord – igjen. Det første paret ble funnet i 2001. Samtlige av lokalitetene hadde rugende hvitkinngås, men hele 12 av parene lå på Mølen. Det var to par med unger inne på kysten av Hurumlandet, disse har nok også klekt på en av øyene utenfor.

Grågås (Gg) Anser anser

Figur 4. Grågås. Antall hekkende par i indre Oslofjord 1978–2021. De første gåsekullene klekt i fjorden er kjent fra slutten av 1970-årene. Breiangers første hekkefunn i 1995.

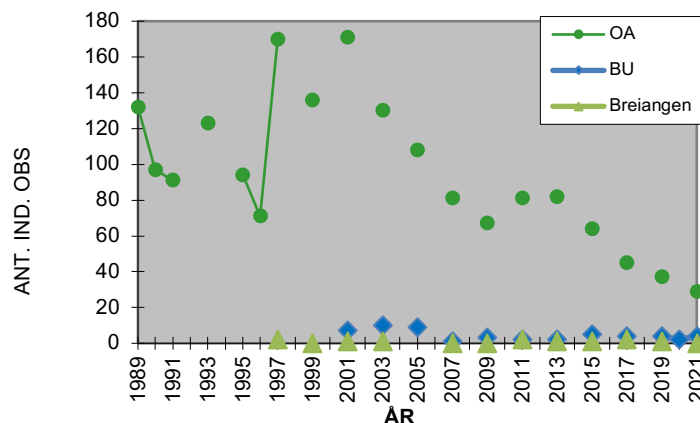
• Indre Oslofjord

Grågåsa hadde et rekordresultat i indre Oslofjord i 2021, med hele 108 par, en kraftig reaksjon siden det dårlige året 2019. Grågåsa er en tidlighekker slik at en del kull har allerede klekket på telletidspunktet. Vi sørger aktivt for å telle opp kull i grunne bukter og kiler. Men det blir meningsløst å oppgi de største hekkeplassene, og ei heller noe tall for andelen i reservatene vs utenfor reservatene.

Ekspansjonen i Oslo og Akershus foregår også i innlandet, med stadig flere par hekkende i næringsrike tjern og innsjøer innover i Akershus.

• Breiangen

Totalt bare 3 par grågås, på tre forskjellige lokaliteter, er samme antall som sist. Det varierer årvisst en del innen intervallet 0–8 par i Breiangen, noe som kan virke underlig lavt, da det ofte er større ansamlinger av ikke-hekkende flokker utenfor Hurumlandet.

Figur 5. Gravand: Antall individer observert i indre Oslofjord 1989–2021, Breiangen f.o.m. 1997, og buskerudsiden av Drøbaksund f.o.m 2001.

• Indre Oslofjord

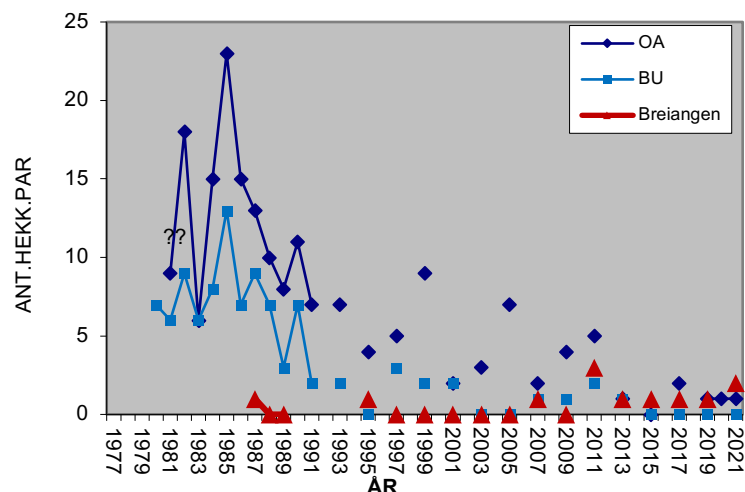
Vi registrerer stadig færre gravender i fjorden, i år bare 33 individer observert i indre Oslofjord – 29 av dem i «gamle Oslo og Akershus». Vi finner bare noen få par observert med unger, og et søk på Artsobservasjoner.no gir fem funn av gravandpar med unger i 2021: indre Hundesund mellom Snarøya og Fornebu i Bærum, Frognerkilen og Gressholmen i Oslo, Kjærnes og Bonn innerst i Bunnefjorden, Ås. I tillegg var det et kull i Engervannet i Sandvika, Bærum. Disse svømmer nok også ut i fjorden, via Rønneelv, i løpet av sommeren.

Det var 3–4 par med unger i hver eneste kil på Fornebulandet i 1970-årene, og det var like mange gravender beitende i Viernbukta på Brønnøya som vi ser på hele fjordstykket i dag. Vi tenkte en gang at gravanda kanskje likte et litt forurenset fjordvann der den lusket i grønsken i mudderbukter, og at renseanleggene gjorde fjordvannet for rent for den. Grønske er det jo knapt lenger, erstattet av en rekke arter bruntang.

• Breiangen

Det ble ikke registrert noen gravender i Breiangen i 2021. Tallet har ligget på 0–2 individer siden 1997.

Stokkand (Sa) *Anas platyrhynchos*

Figur 6. Stokkand. Antall hekkende par i indre Oslofjord 1980–2021. Breiangen f.o.m. 1987.

• Indre Oslofjord

Vi fant kun en rugende hunn på Nordre Skjælholmen, som i 2019 (samme lokalitet til og med).

At vi finner så få rugende stokkandhunner skyldes kanskje at stokkanda ikke lenger har så mange hettemåkekolonier å gjemme redet i. Andre faktorer kan være en altfor stor gåsebestand (skjønt den som ruget lå jo nettopp i en gåsekoloni), økt predasjon fra stormåker på egg og unger (men gråmåkebestanden går jo ned). Det er mink på Steilene. Endelig kan det hende at effektiv rensing av avløpsvannet til fjorden har gitt mindre gunstige næringsforhold for både voksne og unger, slik vi også ser hos gravanda - stokkanda kan ikke leve av blåskjell.

Noen par hekker det likevel på øyer og på fastlandet, på steder hvor vi ikke oppdager dem under våre tellinger. Dessuten er stokkanda fleksibel, og sene kull og omlagte kull er ikke uvanlig. Disse blir jo ikke med i noen optelling. Bestanden er derfor noe større enn våre tall tilsier, men definitivt mindre enn den var i 1970/80-årene.

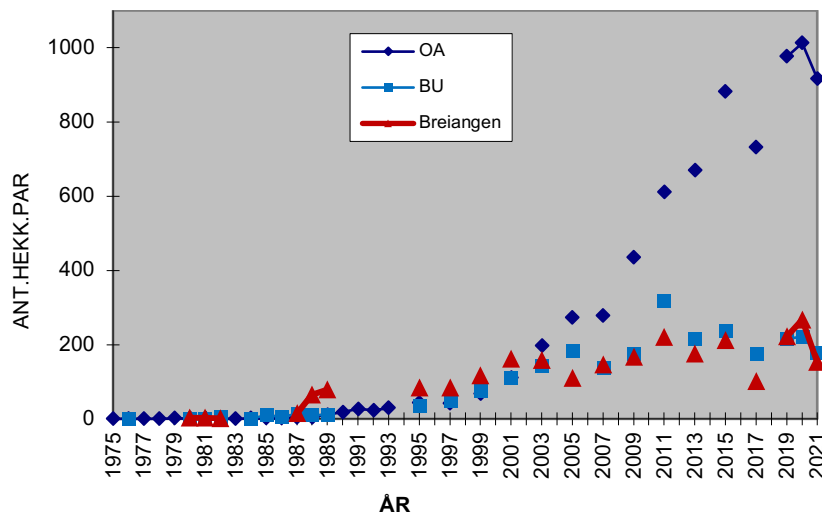
• Breiangen

Totalt 2 par stokkand, ett på Mølen og ett på Ertsvikskjær.

Vi tror at det hekker enkeltpar langsmed kysten av Hurumlandet, som tellingene ikke får med seg.

Ærfugl (Æf) *Somateria mollissima*

Figur 7. Ærfugl. Antall hekkende par i indre Oslofjord 1977–2021, første kjente hekking i 1979. Breianger f.o.m. 1980.

NINAs spesieltellinger på ærfugl i 2020 viste at den såkalte «ærfugldøden» som rammet ytre Oslofjord og Skagerrakkysten i 2020 ikke påvirket våre områder siden vi fant rekordhøye tall på ærfuglbestand, både i Breianger så vel som i indre Oslofjord i 2020. Vi fant heller ikke avmagrete individer dette år slik de gjorde lenger ut. Heller ikke i år har vi funnet døde eller avmagrete individer. Men vi noterer oss at bestanden har gått ned fra 2020 til 2021 og kan foreløpig bare undres over dette.

Det sies at blåskjellbestanden har blitt kraftig redusert langs norskekysten. I tillegg har stillehavsøsters etablert seg langs kysten i hele indre Oslofjord. Vi så de første stillehavsøstersene høsten 2015 (Borøya, Bærum). I dag, bare noen få år senere, ser vi stillehavsøsters i fjæra nesten over alt. Vi vet ikke effekten av dette ennå, men det blir spennende å se bestandsutviklingen videre i dette lys. Vi synes også å ha lagt merke til et noe lavere antall ærfugl i Vestfjorden gjennom ettersommeren (og høsten) 2021 enn normalt, f.eks. aldri slike «ærfuglflak» på 100–200 individer på Gåsungene i Bærum som tidligere, bare inntil ca. 30 individer, uten at vi vet årsakene til dette.

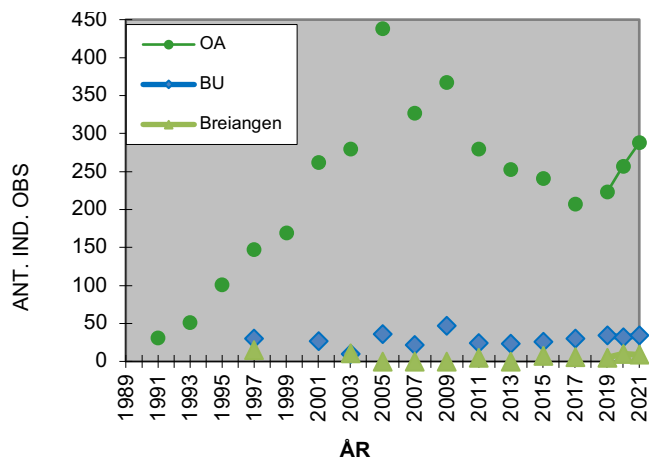
• Indre Oslofjord

Med 1094 par ble det en liten nedgang fra 2019 (1193 par). Vi utførte tilsvarende spesialundersøkelser for ærfugl på oppdrag fra NINA i 2020, og da fant vi et rekordresultat på 1234 par i samme område (indre Oslofjord). Det er derfor en nedgang siden disse to årene, men like fullt et godt resultat for ærfuglen i 2021. Nedgangen spores både i «gamle Buskerud» så vel som i Oslo og Akershus.

Da ærfuglen etablerte seg i Oslofjorden var den vanligst utenskjærs. I dag ser vi at bestanden er større langt inne i fjorden, en utenskjærskoloni kom først på sjuende plass i en opplisting av de største koloniene. Årets rekordkoloni ble Søndre Skjælholmen 140 par, Husbergøy m. Husbergkalven 121 par, Sundbyholmene 88 par, Langskjær v. Fornebu 85 par, Bleikøykalven 85 par, Nordre Skjælholmen 66 par og Storskjær 43 par.

• Breianger

Totalt 152 par ærfugl i Breianger var en kraftig nedgang fra 221 par i 2019, og også en nedgang fra NINAs spesieltellinger på ærfugl i 2020, da vi fant rekordhøye 267 par i Breianger. Noe av nedgangen kan skyldes et par dager senere talletidspunkt, men denne feilkilden burde være marginal.

Figur 8. Siland. Antall individer observert i indre Oslofjord 1991–2021. Breiangen f.o.m. 1997.

• Indre Oslofjord

Med 322 individer observert i indre Oslofjord, ble dette året en økning fra 257 ind. i 2019 (og fra 289 ind. i mellomåret 2020). Det har vært en nedgang i bestanden siden tidlig 2000-tall, etter en jevn oppgang i alle år før det. Kanskje er denne nedgangen i ferd med å snu?

På tross av nedadgående trend siden sekelskiftet (maks 474 ind. i 2005, hvorav 438 ind. i Oslo og Akershus) er det uansett mere siland i fjorden nå enn det var før omkring 1990-tallet. Vi forklarte økningen i antall siland i indre Oslofjord med bedret siktedyp etter at renseanleggene kom i drift og gjorde fjorden renere, altså at det ble lettere å fange småfisk for silanda. Hvorfor antallet da gikk ned igjen etter 2005 må skyldes andre faktorer, eventuelt om økt nedbør har ødelagt noe for siktedypet igjen etter det. Imidlertid, det er mere småfisk å se fra bryggekantene i år enn på lenge, noe som passer silanda utmerket.

Vi tør ikke si om den registrerte endringen de siste årene utelukkende gir uttrykk for endringer i den lokale hekkebestanden. Noen fugler er nok fortsatt på trekk. Det ble i en periode utført sommertellinger av silandkull i juli måned. Selv om tidligere tellinger har vist at det har vært en høy grad av samvariasjon mellom antallet individer som vi teller opp og det faktiske antallet vellykkede hekkinger i fjorden. Atskillige ungekull er sett i fjorden også i år.

• Breiangen

9 individer siland i Breiangen er som normalt (5–10 ind. siden 2015).

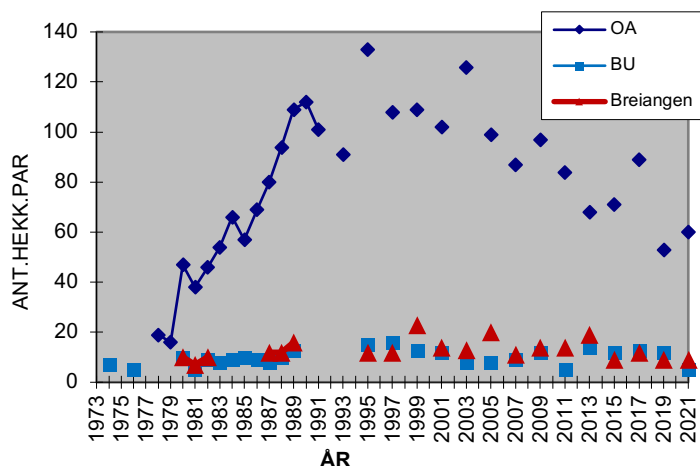
Laksand *Mergus merganser*

Laksanda er ikke en art for sjøfuglkolonier, og vi finner normalt ikke laksanda hekkende i fjorden. Imidlertid, i år ble det observert et kull med to nyklekte unger i Hestsund/Nesbukta mellom Landøya og Nesøya, Asker 18.5. Dette er første gang vi finner kull av laksand i forbindelse med våre sjøfugltellinger. Dog, ungekull er observert tidligere også i Konglungen 2014. De kan jo ha klekt inne på land et sted og tatt med ungene ut i saltvann. Eller kan laksanda hekke, som silanda, i hulrom i brygger, moloer, under sprekker i fjellet m.m.?

Laksand ses kun sporadisk som hekkefugl i fjordnære strøk.
For første gang i forbindelse med sjøfugltellingene i Nesbukta, Nesbru/Nesøya 18.5.2021.
Foto Morten Bergan

Tjeld (Tj) *Haematopus ostralegus*

Figur 9. Tjeld. Antall hekkende par i indre Oslofjord 1974 (Buskerud)–2021. Breiangen f.o.m. 1980.

• Indre Oslofjord

Totalt 65 par er nøyaktig det samme som sist, som var et dårlig år for tjelden i Oslo og Akershus. Det er altså en (svak) negativ bestandstrend i det lange bildet, fra de 110–130 par på 1990-tallet. 2019 var det dårligste året siden 1982. 54 % av parene hekket i reservatene.

Noen få tjeldepar unngår våre registreringer. F.eks. kan det være ett og annet par langsmed de større øyene som vi ikke får med oss. I likhet med en del måker, som i økende grad hekker på flate industribyggta, så gjelder dette også noen få par tjeld. Vi vet at det ofte har hekket ett par på taket på Vækerø og ett par hekket på taket hos Equinor (tidl. Statoil) på Fornebu også i år. Mange tjeldeparene er dette dog ikke.

• Breiangen

Tjeld ble registrert med 9 par i Breiangen, samme resultat som sist (2019).

Sandlo *Charadrius hiaticula*

• Indre Oslofjord

Sandloa har nok en meget liten hekkebestand i fjorden, der Gressholmen og Fornebu er de best kjente hekkeplasser i indre fjord. Oppstarten på arbeidet med den nye T-banen på Fornebu ødela i år den ene av hekkeplassene her. Sandloa registreres ikke som hekkende i sjøfuglkoloniene, men det er registrert hekkende sandlo på Gressholmen og Nakholmen i Oslo i løpet av 2021.

• Breiangen

Ett par med hekkeindikasjon på nordspissen av Mølen (og ett par med små unger på nærliggende Langøya i Holmestrand senere på sommeren). Det er altså en ørliten bestand sandlo i både indre og midtre fjord.

Rødstilk (Rs) *Tringa totanus*

Vi registrerte rødstilk på to lokaliteter i 2021: på Rauskjæra, Asker og på Storskjær utenfor Storsand, Asker 16.5. Det har vært en jevnt nedadgående bestandstrend, men rødstilken har jo aldri vært særlig tallrik. Vår tellemetodikk er dog ikke særlig godt egnet for å følge rødstilkbestanden. Både Rauskjær og Storskjær har nok gressvegetasjon til å passe for et rødstilkpar.

Strandsnipe *Actitis hypoleucos*

Vi ser flere og flere strandsnipper på våre telledager langsmed fjorden. Noen reir er funnet, f.eks. på Lilleøya, Fornebu 2013 og på Borøya 2017 i Bærum. Men dette er på tilfeldige turer vekk fra fjæra på større øyer. Sjøfuglkoloniene vil uansett ikke fungere som hekkeplass for strandsnipe, til det er lokalitetene for små. Strandsnipene vil ikke trives blant andre hekkearter i en koloni, de er einstøinger på hekkeplass.

Strandsnipene er også på vårtrekk på omtrent samme tid (medio mai), men vi aner oftere enn før at de oppfører seg stedstilknyttet med leiklignende lydytringer som tilsier hekking fjordlangs.

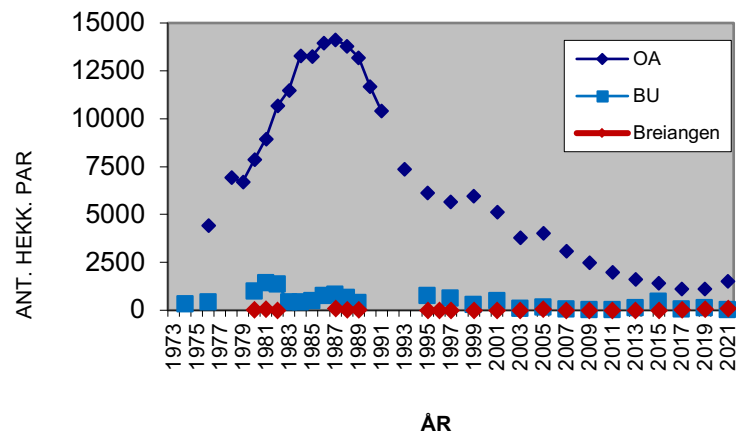
- **Indre Oslofjord**

Hekkeindikasjoner særlig i indre Bunnefjorden nede i Bonn, i Drøbaksund samt i Asker- og Bærum-skjærgården. Selskjærbukta på Håøya, Frogn er en gjenganger av varslende individer. Vi noterte oss også fugler med noe mistenkelig oppførsel på Kavringen i Sætrebukta, Asker og trolig to par på Askholmene, Frogn samt fugler på Langåra, Asker senere på sommeren (26.6.).

- **Breiangen**

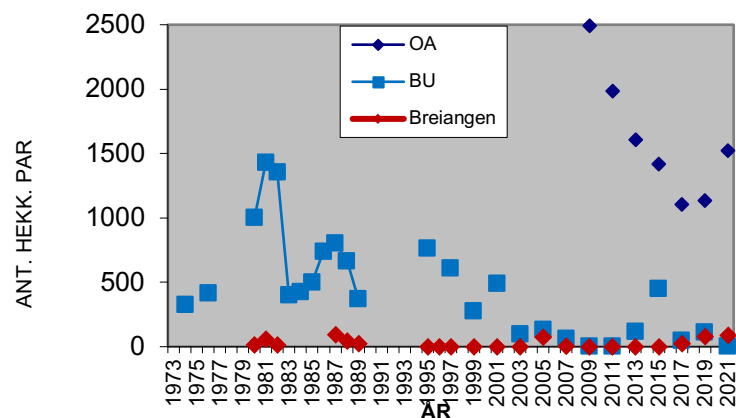
I Breiangen var det sterke hekkeindikasjoner av strandsnipe både på Mølen, Tofteholmen og på Vealøs, i så fall 5 par.

Hettemåke (Hm) *Chroicocephalus ridibundus*

Figur 10. Hettemåke. Antall hekkende par i indre Oslofjord 1974 (kun Buskerud)–2021 og Breiangen f.o.m. 1980.

Vi tenker at den drastiske reduksjonen i antall hettemåke gjennom de siste tretti årene skyldes at bestanden var unormalt stor på slutten av 1900-tallet heller enn at det ligger noen dypere økologisk prosess bak. De store, menneskeskapte konteinerhavnene på åpne søppelplasser er nå fjernet og erstattet med lukkede avfallssystemer. Kanskje er det også andre endringer i f.eks. jordbruk og skogbruk som endrer insektfaunaen og forekomst av meitemark. Hettemåkene er jo ikke egentlige sjøfugler utover at de hekker i fjorden.

Figur 10 b. Hettemåke med redusert vertikalakse for å få frem fluktasjoner i bestanden i «gamle Buskerud» i Drøbaksund og Breiangen som begge har færre par, og som «drukner» i store hettemåketall fra indre Oslofjord i 1980-årene.

• Indre Oslofjord

Hettemåka gjorde et lite byks oppover igjen i år, etter vedvarende bestandsnedgang, til 1522 par. Tellingene i 2019 var den svakeste i våre tellingers historie (kun 1135 par), toppåret var i 1987 (13 960 par, og det bare i Oslo og Akershus). «Gamle» Buskerud hadde ikke hekkende hettemåke i 2021, for første gang (dog bare 2 par i 2009).

Vi tenker oss at deler av bestanden på Østensjøvannet i Oslo kan ha søkt lykken i fjorden, da det var færre i Østensjøvannet enn på mange år, og mye av veksten kom i innerste del av fjorden. Ikke langt unna Østensjøvannet, det.

Kolonien på Geitholmen i Bærum ble årets store vinner med hele 614 par – og brakte minner om en tid som en gang var. Dernest kom Fyrsteilene med 183 par knepent foran de siste års vinner, Tuskjær i Ås med 164 par. Interessant å se at de to beste koloniene er relativt nye, der landskap og vegetasjon ligner på de klassiske hettemåkekoloniene fra sist på 1900-tallet. Men verken Geitholmen og Fyrsteilene hadde store kolonier den gang. De neste på lista er Nakkeskjær ved Nakholmen med 156 par, Kaffeskjær ved Bygdøy med 106 par, den nye lokaliteten Dagerskjær ved Bleikøya med 92 par og reetableringen på Ringskjær ved Heggholmen med 90 par. Interessant å se at det også ble reetablering på Flatskjær ved Ostøya, Bærum med 66 par.

32,5 % av bestanden hekket på fredete lokaliteter, og færre enn vanlig. Men det skyldes nok at Geitholmen slår slik til i år, og denne er ikke fredet med fuglelivsfredning.

Selv om vi ikke har kvantitative tall for hekkesuksess så er det tydelig at det kom en god del unger på vingene i år. Hvorvidt dette er et antall som er stort nok til å opprettholde en bestand eller ikke er oss ukjent.

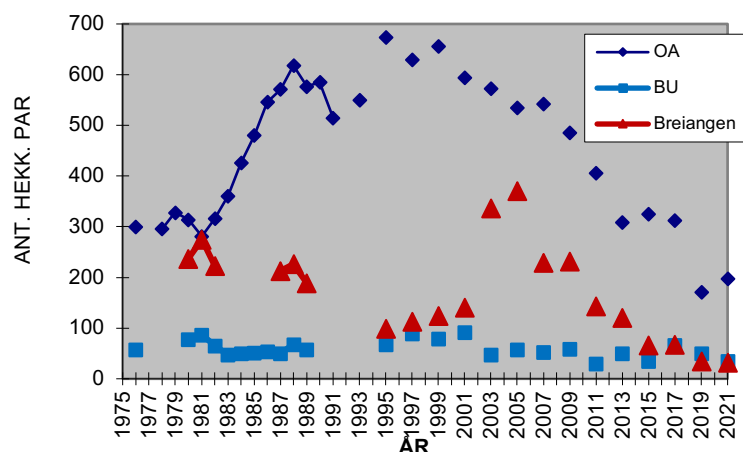
- **Breiangen**

Med 87 par ble det også her en ørliten oppgang fra 77 par i 2019. Etter mange år (2007–2015) uten hettemåke har det vært en liten koloni på nordspissen av Mølen siden 2017.

Svømmende hettemåke i Hundspollen, Fornebu 2021.
Foto Morten Bergan

Fiskemåke (Fm) *Larus canus*

Figur 11. Fiskemåke. Antall hekkende par fiskemåke i indre Oslofjord 1976–2021. Breiangen f.o.m. 1980.

• Indre Oslofjord

Med 232 par fiskemåke ble også 2021 et dårlig år for arten i indre Oslofjord, etter det begredelige resultatet sist (bare 221 par i 2019), et resultat som var spesielt dårlig i Oslo og Akershus. Langtidstrenden er negativ i et lengre tidsperspektiv. Bestanden har sunket fra omkring 700 par (hvorav ca 600 par i Oslo og Akershus) til omkring 350 par de siste ti årene.

Med en slik bestandsreduksjon er det selvsagt mange av de tidligere store koloniene som nå har lave tall. At en vinnerkoloni, Fyrsteilene, skal rapporteres med bare 27 par virker stusselig. Dernest kommer Geitungholmen med 16 par, Torvøya med 14 par, Kråkholmen med 13 par og Husbergøy med 11 par fiskemåke.

Bare 38 % av bestanden hekker i fredete lokaliteter, som normalt (35 % sist).

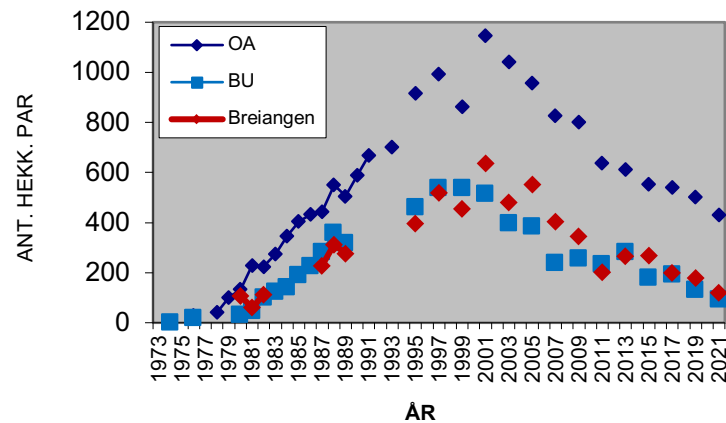
Noen par fiskemåke hekker på flate tak på industribygg i osloområdet, bl.a. i Lysaker/Lilleakerområdet, som er kystnært, men vi kjenner ikke omfanget av dette.

• Breiangen

Totalt bare 32 par fiskemåke er det svakeste bestandstallet for arten siden tellingene begynte, og bekrefter en kraftig, negativ bestandstrend. Fiskemåkebestanden lå på rundt 250 par på slutten av 1900-tallet og omkring sekelskiftet med en bestandstopp på 370 par så sent som i 2005. Som i 2005, og tiden der omkring, er det på Mølen de fleste fiskemåkene hekker, men i år bare 23 par (mot 29 par sist og f.eks. 333 par i 2005). Langt de fleste parene ruger på sørspissen av Mølen.

Gråmåke (Gm) *Larus argentatus*

Figur 12. Gråmåke. Antall hekkende par i indre Oslofjord 1973–2021. Breiangen f.o.m. 1980.

Som for hettemåka, så tenker vi at bestandsendringen (bestandsreduksjonen) mest skyldes omlegging av samfunnets avfallsåndtering – fra åpne søppelfyllplasser med store matkilder tilgjengelig til lukkede konteinerhavner uten tilgang til måkemat. For lengelevende fuglearter som gråmåke tar det nok noe tid før bestanden reagerer etter et slikt krakk i mattilgangen. Kanskje derfor nedgangen kommer noe senere enn den gjorde for hettemåka.

• Indre Oslofjord

Gråmåka fremviste nok et år med nedgang, kun 523 par er ned fra 633 par i 2019. Nedgangen er meget lik på de to kurveområdene, dvs. på hver side av fjorden i Drøbaksund. En fortsettelse av en negativ langtidstrend. Bestanden er nå mer enn halvert siden toppen i 2001 (1147 par).

59 % av bestanden hekket på fredete lokaliteter (mot 71 % sist).

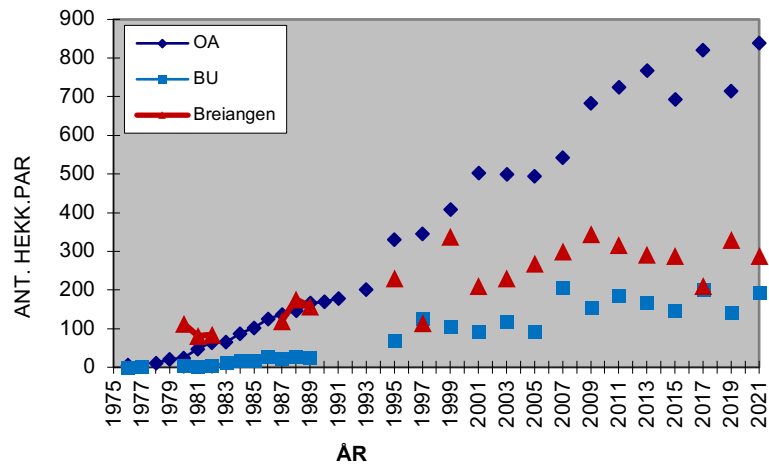
Den største kolonien i 2021 var, også denne gang, Søndre Skjælholmen i Nesodden, som med hele 103 par er fjordens suverent største gråmåkekoloni. Dernest 77 par på Rauskjæra i Asker. Deretter må vi et stykke ned i antall, og finner 39 par på Sundbyholmene, bare 28 par på Nordre Skjælholmen, 27 par på Bleikøykalven, 24 par på Alv og 22 par på Geitungholmen. Mange, tidligere gode, kolonier har mistet mye av gråmåkeantallet.

Noen par hekker på flate tak på industribygg i osloområdet, men vi kjenner ikke omfanget av dette.

• Breiangen

Totalt bare 120 par hekkende gråmåke er ned fra 178 par i 2019, som også var et dårlig år for gråmåka. Vi ser en kraftig reduksjon i gråmåkeantall sett i et lengre tidsperspektiv (maks 636 par i 2001).

Sildemåke (Sm) *Larus fuscus*

Figur 13. Sildemåke. Antall hekkende par i indre Oslofjord 1976–2021. Første kjente kjente hekkefunn ble gjort i 1973. Breiangen f.o.m. 1980.

• Indre Oslofjord

Med 1033 par ble det for sildemåke en voldsom økning fra 856 par i 2019. 2019-registreringen var imidlertid en liten nedgang fra en trend som er utelukkende positiv i det lange bildet. Årets telling er også høyere enn det forrige makstallet fra 2017 (1022 par), og bekrefter den langsiktige bestandsøkningen.

De største koloniene var Rognholmen i Blakstadbukta med hele 116 par og 110 par på Storskjær i Drøbaksund. Dernest kom NØ Askeskjær med 79 par, Småskjær med 62 par, Djupalen med 61 par, Søndre Skjælholmen med 60 par og Rauskjæra med 56 par. Vi ramser også opp Sundbyholmene med 48 par. Dette er vanlige «vinner-lokaliteter», der Djupalen kommer stadig høyere opp på listen.

Hele 75 % av parene hekket på fredete lokaliteter, som sist (da 74 %).

Noen par hekker på flate tak på industribygg i osloområdet, men vi kjenner ikke omfanget av dette.

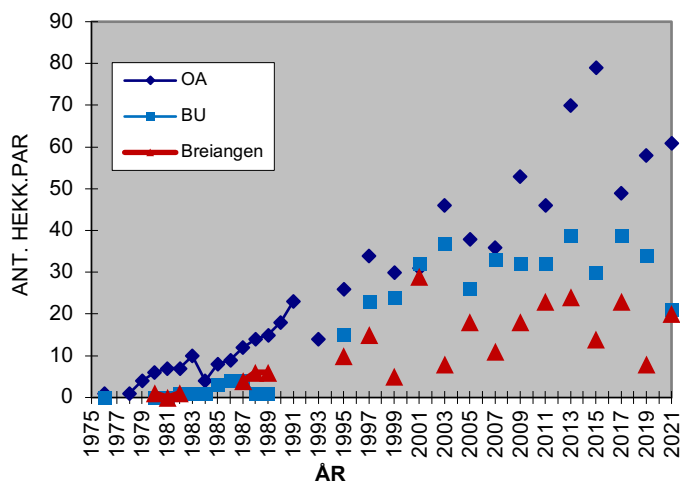
• Breiangen

Totalt 288 par er nedgang fra 330 par sist, men bedre enn i 2017, som var et dårlig år, og nøyaktig samme antall som gangen før der igjen. Det ser ut som om sildemåkebestanden fluktuerer lite i området med 210–338 par i perioden 1995–2021, som er en økning fra tiden før da.

Sildemåke på knollekalk. Rauskjær, Asker 15.5.2021. Foto Morten Bergan

Svartbak (Sb) *Larus marinus*

Figur 14. Svartbak. Antall hekkende par i indre Oslofjord 1976–2021. Første kjente hekkefunn i 1971. Breiangen f.o.m. 1980.

• Indre Oslofjord

Med 82 par svartbak gikk det litt ned fra sist (92 par i 2019), men begge disse årene er kraftig lavere antall enn de gode svartbakårene 2013 og 2015, med maks 109 par i begge disse årene. Men disse to tellingene (2013 og 2015) har hatt uvanlig mange hekkepar, slik at årets telleresultat slett ikke er noe spesielt dårlig år for arten gjennom et halvlengt tidsperspektiv, faktisk er det tredje beste året gjennom tidene i «gamle Oslo og Akershus». Det gikk derimot litt ned på Buskerud-siden, som har det dårligste året siden 1995. Variasjonen mellom år er noe større for svartbak enn for de andre stormåkene, som er noe mer trofaste mot en trend (negativ trend for gråmåke og positiv trend for sildemåke).

Lokalitetene inneholder for det meste 1–4 par svartbak, så i hovedsak er svartbaken mer spredd enn de andre stormåkeartene. Svartbaken hekker oftere som enkeltpar, solitært, på små skvalpeskjær. Velger svartbaken en koloni så tar den ofte toppen av holmen og rydder unna et større areal der.

Noen virkelig store kolonier ser vi derimot aldri, men Høvikskjæra er den lokaliteten der man kan bruke kolonibegrepet. I år var det «bare» 11 par der, men det ble like vel vinneren i 2021. Dernest er det de to Skjælholmene i Bunnefjorden, Nesodden med 9 par på Nordre og 6 par på Søndre Skjælholmen.

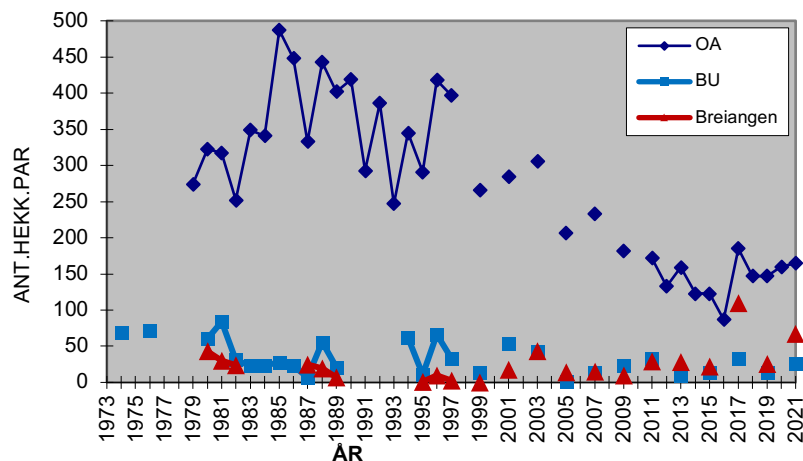
Hele 71 % av parene hekket på fredete lokaliteter, mot normalt omkring 50–55 %.

• Breiangen

Totalt 20 par svartbak i Breiangen er en økning fra bare 8 par sist, men 2019 var et spesielt dårlig år. Mølen og Vealøs hadde 6 par hver, Saltskjær hadde 4 par.

Bestanden synes for tiden å fluktuere omkring 8–23 par med en topp på 29 par i 2001.

Makrellterne (Mt) *Sterna hirundo*

Figur 15. Makrellterne. Antall hekkende par i indre Oslofjord 1974 (Buskerud)–2021. Breiangen f.o.m. 1980.

Makrellterne registreres i Bunnefjorden og Vestfjorden også i mellomårene mellom hovedtellingene for alle arter. Telling av terner foregår i tidsrommet omkring 8.–18. juni, i år 12.–13.juni.

Vi gjorde en test på hekkeresultat for makrellterne ved en befarings til de beste lokalitetene 26.6. Da var det godt med ungterner, og fortsatt noen rugende(!) på Geitholmen. Også på Fyrsteilene og Kråkholmen var det godt med unger og fortsatt noen rugende terner. På Nakkeskjær var det ikke unger å se den 26.6., kun 3 voksne ind. og noen fiskende terner på sjøen utenfor. Kan ha gått galt på Nakkeskjær. Flatskjær ved Ostøya var også da tom for terner. Kan ha gått galt på Flatskjær. Men det kan også tenkes at befaringsen var akkurat i seneste laget, slik at årsaken til tom koloni kan ha vært at de hadde fløyet. To par terner ruget nå på Kaffeskjær, der vi bare hadde ett par på ternetellingen. Vi har ikke selv sett så mye ungterner på ettersommeren.

• Indre Oslofjord

Med 191 par er dette en ørliten økning for fjerde år på rad. Det var et bunnår i 2016, med bare 87 par (i Oslo og Akershus, og vi må vel regne med 15–35 par fra Buskerudsiden samme året dvs. ca. 110 par dette året, men her blir det ikke inventert). Om dette er begynnelsen på en generell økning og derved et brudd med en vedvarende negativ langtidstrend gjenstår å se. Vi aner en større andel småfisk fra «bryggekannten» i år, og ser også brislingstimer oftere enn på lang tid. Alt dette vil være positivt for en småfiskspiser som makrellterna.

Ternene samles i små kolonier der årets største var Geitholmen (Geita) utenfor Snarøya, Bærum med 32 par. Dernest kom den reetablerte kolonien på Flatskjær i Ostøybukta, Bærum med 26 par, Sandpollskjær i Sandpollen, Asker med 25 par, Kråkholmen i Blakstadbukta, Asker med 22 par, Fyrsteilene i Nesodden med 21 par og Nakkeskjær ved Nakholmen, Oslo med 18 par. Koloniene på Borøyskjær og Mellemskjær i Bærum har blitt borte.

Bare 45 % av parene hekket på fredete lokaliteter.

• Breiangen

Totalt hekket 67 par makrellterne i kolonien nord på Mølen. Fuglene hekker helt nede i strandkanten. Bra at turstien ble lagt om. Dette er en økning fra 26 par i 2019, men en nedgang fra rekordtallet 110 par i 2017. Uansett, en flott ternekoloni, og den eneste ternekolonien i Breiangen.

Teist *Cepphus grylle*

Det hekker ikke teist i indre eller midtre Oslofjord, men det ses stundom enkeltindivider gjennom sommerhalvåret, kanskje i noe økende antall. På et sommerferiebesøk til Ramvikholmen ble det observert 2 ind. sammen nord for Ramvikholmen 14.7.2021. Dette er vel første kjente observasjon av mer enn ett enkeltindivid. Observasjon av to individer i hekketiden lyder interessant. Men teisten hekker skjult å umulig å verifisere eventuell hekking.

Teist ses bare stundom sommerstid. Her fra Bunnefjorden 12.6.2021.
Foto Morten Bergan

Gråhegre *Ardea cinerea*

Gråhegre ble et vanligere syn fjordlangs allerede på slutten av 1900-tallet, og vi har mistenkt hekking i tilknytning til fjorden i mange år uten å ha funnet bevis i form av bebodde reir. Det kan være at det hekker noen hegrepar inne i skogen litt vekk fra sjøen, og reirene er derfor meget godt gjemt, på tross av fuglenes størrelse.

- **Indre Oslofjord**

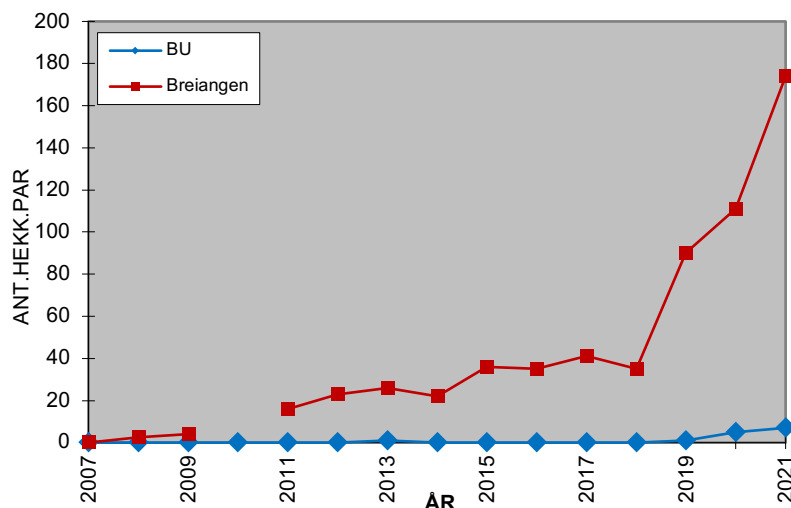
I 2020 fant vi hele 9 hekkende gråhegre på Storskjær utenfor Storsand i Drøbaksund. Dette var første hekkemann i et sjøfuglreservat, eller på en holme i fjorden overhodet. Også i 2021 hekket det 2 par på Storskjær.

- **Breiangen**

Vi skremte av et par hegrer fra et furutre med et rede på Ertsvikskjær utenfor Hurumlandet. Vi kom oss aldri opp i treet, så det ble aldri verifisert om dette var et hegrerede eller et kråkerede. Vi avventer å føre opp hegrehekking herfra.

Gråhegre hekkende på Storskjær, Asker. Store unger i redet 12.7.2021.
Foto Morten Bergan

Figur 16. Storskarv. Antall hekkende par i indre Oslofjord 2013 (1 par i Buskerud)–2021 og i Breiangen f.o.m. 2008 (Saltskjær). Manglende telleår for Saltskjær er supplert med noen data fra Artsobservasjoner.no og fra flytellingene.

Det ses mye storskarv, og i økende mengde, i indre Oslofjord gjennom sommeren. Stort sett er dette av underarten mellomskarv *Ph. carbo sinensis*.

• Indre Oslofjord

I indre Oslofjord hekket ett par på Sundbyholmene, Asker (tidl. Røyken) først i 2013, dernest også ett par i 2019. I 2020 hekket 5 par her og i 2021 hekket 7 par på Nordre Sundbyholme – holmen med fyrlykta på.

• Breiangen

Det er nå to skarvekolonier i Breiangen, der kolonien på Saltskjær, ytterst i Drammensfjorden etablerte seg først (2008), og en koloni på Vealøs som etablerte seg i 2017. Kolonien på Saltskjær vokser i det jevne, og årets resultat var rekordhøyt med 51 par. Kolonien på Vealøs vokser meget raskt og talte hele 123 par i 2021, opp fra 83 par i 2020.

Heftig ungeskrik i skarveheimen. Vealøs, Asker 28.05.2021.
Foto Morten Bergan

Fiskeørn *Pandion haliaetus*

Fiskeørnen er ingen egentlig sjøfugl, den hekker ikke i måkekoloniene. Siden ca. 2010 har fiskeørn hekket fjordlans, kanskje har den hekket ennå lenger nede i Drøbaksund-traktene. Vi kjenner nå til sju hekkelokaliteter i indre Oslofjords kyststrøk. I alle fall seks av dem hadde vellykket hekking (unger ringmerket i fem av disse). Vi rapporterer ikke disse reirene noe sted, men holder dem unntatt offentlighet.

Havørn *Haliaeetus albicilla*

I 2008 og i årene 2014–2017 har et par havørn hekket på Håøya, Frogn. I de mellomliggende årene hekket den på Gråøya, Røyken i årene 2009 og 2013. Årets hekking ble mislykket – ungen falt ut av reiret, ukjent årsak.

Det ligger mye gammelt skrot på øyene. Ærfugl som ruger i gamle garnrester. Ertsvikskjær 28.5.2021.
Foto Tonny Andersen

4) Tabeller

Indre Oslofjord 2021 – fredete lokaliteter

Oslo, Nesodden (Bunnefjord-siden), Ås og Bærum kommuner

Lokalitet	Kommune	Dato	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	Ss	Gh	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
Kaffeskjær	Oslo	15.05./12.06	154	1		8	3		30			2	106	2			1	1
Kavringen	Oslo	14.05.	19						4						6	8	1	
Galteskjær	Oslo	14.05.	23												3	19	1	
Nakkeskjær	Oslo	14.05./12.06.	179			2			2			1	156					18
Bleikøyalven	Oslo	14.05./12.06.	147	1		9	2		85			2		6	27	14	1	
Kaninøya	Oslo	14.05.	138			12			21			1			10	94		
Hertugskjær	Oslo	14.05.	19						2						6	11		
Malmøyskjær	Oslo	14.05.	3						2							1		
Husbergøya	Nesodden	14.05.	152			29	2		57					11	18	33	2	
Husbergkalven	Nesodden	14.05.	112			13			64					1	8	26		
Nordre Skjælholmen	Nesodden	14.05.	155			22	7	1	66			1		2	28	19	9	
Tuskjær	Ås	14.05./12.06.	189			11						1	164	8		1		4
Flatskjær	Ås	14.05./12.06.	22			5										16		1
Lagmannsholmen	Bærum	15.05./13.06.	7	1			1		1			1		1				2
Dokkskjær	Bærum	15.05.	15						13			1				1		
Møkkalassene	Bærum	15.05.	22			1			6			2		1	11	1		
Ytre Vassholmen	Bærum	15.05./13.06.	82	1		19			28			2		2	17	10	3	
Sandholmen	Bærum	15.05.	8									1		7				
Langskjær	Bærum	15.05.	104			12	1		85			1		1	2	1	1	
Selskjær	Bærum	15.05.	43			5			12			1			1	23	1	
Alv	Bærum	15.05.	72			6	1		25			1			24	13	2	
Svartskjær	Bærum	15.05.	2			1											1	
Flatskjær	Bærum	15.05.	100				2		4			1	66	1				26
Jakteskjær	Bærum	15.05.	4	1			2		1									
Borøyskjær	Bærum	18.05.	3						2								1	
Prinseskjær	Bærum	18.05./13.06.	17			7			3			2		2	1		2	
Terneskjær	Bærum	15.05.	6			1			3							1	1	
Mellemskjær	Bærum	15.05.	21	1		7			12								1	

Indre Oslofjord 2021 – fredete lokaliteter

Asker, Nesodden (Vestfjord-siden) og Frogn kommuner samt sumner for alle fredete lokaliteter i indre Oslofjord

Lokalitet	Kommune	Dato	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	Ss	Gh	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
Ulykkesskjær	Asker	18.05.	15			1			11			1					2	
Ulvungene	Asker	18.05./13.06.	13						1			2		8		1	1	
Terneholmen	Asker	18.05.	22			1			3			2			9	7		
Hvalskjær	Asker	18.05.	37			1			14			1			4	17		
Rogneskjær	Asker	18.05./13.06.	154	1		6	1		16			1		1	12	116		
Lille Bjerkøyskjær	Asker	18.05.	13			3			7								3	
Kråkholmen	Asker	18.05./13.06.	57			3			3			1		13	4	11		22

Knerten	Nesodden	15.05.	76	1		23	1		34			1			10	2	4	
---------	----------	--------	----	---	--	----	---	--	----	--	--	---	--	--	----	---	---	--

Nordøstre Askeholmen	Frogn	16.05.	125	1					36			1			8	79		
Stakaskjær	Frogn	16.05.	10		1								2					7
Storskjær	Frogn	16.05.	26		1	1			14					5			1	4
Småskjær	Frogn	16.05.	80	1					10						7	62		

Lokalitet (eks-Buskerud)	Kommune	Dato	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	Ss	Gh	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
Geitungholmen	Asker	16.05.	90	1		6			19			1		16	22	23	1	1
Flåskjær	Asker	16.05.	15						2						7	6		
Skurven	Asker	16.05.	0															
Putå	Asker	16.05.	0															
Dyna	Asker	16.05.	1															1
Høvikskjæra	Asker	16.05.	51	1		4			23						8	4	11	
Demmekilskjær	Asker	16.05.	3						2			1						
Nordre Sundbyholmen	Asker	16.05.	90			3			19	7					30	30	1	
Midtre Sundbyholmen	Asker	16.05.	0															
Søndre Sundbyholmen	Asker	16.05.	104			5			69			1			9	18	2	
Vestre Hjelpskjær	Asker	16.05.	0															
Østre Hjelpskjær	Asker	16.05.	0															
Storskjær	Asker	16.05.	179	1		3			43		2	1			16	110	3	

SUM fredet 2021 (antall par)			2979	13	2	230	23	1	854	7	2	35	494	88	308	778	58	86
-------------------------------------	--	--	-------------	-----------	----------	------------	-----------	----------	------------	----------	----------	-----------	------------	-----------	------------	------------	-----------	-----------

Sum fredet 2019 (antall par)			3484	12	3	299	21	0	991	1	0	39	732	132	486	642	63	63
Endring i % fra 2019 til 2021			-14,5	8,3	-33,3	-23,1	9,5		-13,8	600		-10,3	-32,5	-33,3	-36,6	21,2	-7,9	36,5

Indre Oslofjord 2021 – ikke-fredete lokaliteter

Oslo, Nesodden (Bunnefjord-siden), Ås og Bærum kommuner

Lokalitet	Kommune	Dato	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	La	Ss	Gh	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
Frognerkilen	Oslo	15.05.	4				4												
Bestumkilen	Oslo	15.05.	3		1		2												
Killingen N, v. Bygdøy	Oslo	14.05./12.06.	5												5				
Feieskjær v. Killingen	Oslo	15.05.	0																
Killingen S, v. Bygdøy	Oslo	15.05.	6													6			
Hengeleppa, Bygdøy	Oslo	15.05.	1												1				
Store Herbern, Bygdøy	Oslo	14.05.	0																
Loffen, Nakholmen	Oslo	14.05./12.06.	21			3	2		3						4	4	3		2
Nakholmen	Oslo	14.05.	6										1		5				
Purka, Lindøya N	Oslo	14.05.	0																
Lindøya	Oslo	14.05.	7				6		1										
Daggerts skjær v. Bleikøya	Oslo	18.05.	92											92					
Ringskjær v. Heggholmen	Oslo	14.05.	91						1					90					
Jakteskjær v/Gressholmen	Oslo	14.05.	3				1		1				1						
Galteskjær II v. Skilpadda	Oslo	14.05.	16			1			1				1			1	11	1	
Paddeskjær v. Skilpadda	Oslo	14.05.	2														2		
Malmøykalven v. Malmøya	Oslo	14.05.	1				1												
Hellvik	Nesodden	14.05.	1				1												
Bomannsvik	Nesodden	14.05.	1				1												
Søndre Skjælholmen	Nesodden	14.05.	378	1		59	5		140				2		2	103	60	6	
Bonn, indre Bunnefjord	Ås	14.05.	1	1															
"Rolfstangskjær", Fornebu	Bærum	15.05.	2						1								1		
Snarøykilen, Snarøya	Bærum	15.05.	10	1			7		2										
Geitholmen (Geita) v. Snarøya	Bærum	15.05./13.06.	663				2		11				2	614	2				32
Geitungen v. Geita, Snarøya	Bærum	15.05.	20			1			1							1	17		
Holsa i Snarøysund	Bærum	18.05.	10										2		8				
Junker'n v. Grimsøya	Bærum	15.05./13.06.	11										1		1		1		8
Hundsund, Snarøya/Fornebu	Bærum	15.05.	5				5												
Koksa, Fornebu	Bærum	15.05.	3				3												
Storøykilen, Fornebu	Bærum	15.05.	0																
Bjerkeholmen, Fornebu	Bærum	15.05.	2												2				
Pannekaka, Fornebu	Bærum	15.05.	0																
Torvøya v. Fornebu	Bærum	15.05./13.06.	22			5							3		14				
"Solskjær" v. Fornebu	Bærum	15.05.	1			1													
Danmark, Sandvika	Bærum	18.05.	3						2						1				
"Solvikskjær" v. Kalvøya	Bærum	18.05.	1															1	
Kalvøyskjær v. Kalvøya	Bærum	18.05./13.06.	4										1		1		1	1	
Borøya	Bærum	18.05.	1				1												
Furuholmen v. Borøya	Bærum	18.05.	9										1		2				6
Saraholmen v. Borøya	Bærum	18.05.	0																
Kråkholmen v. Ostøya	Bærum	15.05.	1										1						
"Feilskjær" v. Ostøya	Bærum	15.05.	0																
Mellomholmen v. Gåsøya	Bærum	18.05.	0																
Mikkel v. Gåsøya	Bærum	18.05.	1															1	
Midt-Mikkel v. Gåsøya	Bærum	18.05.	0																
Store Mikkel v. Gåsøya	Bærum	18.05.	0																
Gåsungene utenfor Gåsøya	Bærum	18.05.	0																

Indre Oslofjord 2021 – ikke-fredete lokaliteter

Asker kommune

Lokalitet	Kommune	Dato	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	La	Ss	Gh	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
Soløya/Solskjær v. Kuhl, Nesøya	Asker	18.05.	2						1										1
Slependrenna, langs Nesøya	Asker	18.05.	10			1	7		2										
Hestsund/Nesbukta langs Nesøya	Asker	18.05.	0							1									
"Brønnstein" v. Brønnøya	Asker	18.05.	2						1										1
Vendelsund, Brønnøya/Nesøya	Asker	18.05.	4				4												
Vendelholmene, Brønnøya	Asker	18.05.	1										1						
Viernbukta, Brønnøya	Asker	18.05.	0																
Viernholmen, Brønnøya	Asker	18.05.	2										1		1				
"Brønnøybukta" sør på Brønnøya	Asker	18.05.	1					1											
Sværstlepene, Brønnøya/Langåra	Asker	18.05.	0																
Spannslokket v. Brønnøya	Asker	18.05.	9												9				
Skurven v. Brønnøya	Asker	18.05.	0																
Midtskjær, Holmenfjorden	Asker	18.05.	1																1
Hareholmen v. Langåra	Asker	18.05.	0																
Høyerholmen	Asker	18.05.	7										1		6				
Skogerholmen (Skaueren)	Asker	18.05./13.06.	10			5							2		3				
Djupalsstein utenfor Langåra	Asker	18.05.	55			3								49	1				2
Djupalen utenfor Langåra	Asker	18.05.	77			3			7							4	61		2
Rauskjæra	Asker	18.05./13.06.	203			34	1		22				2		8	77	56		3
Holmen	Asker	18.05.	1				1												
Devikskjær v. Hvalstrand	Asker	18.05.	2			1													1
Devikodden v. Hvalstrand	Asker	18.05.	1												1				
Leangbukta	Asker	18.05.	0																
Konglungen	Asker	18.05.	1						1										
Vetrebukta	Asker	18.05.	2				2												
"Vetreskjær" i Vetrebukta	Asker	18.05./13.06.	4												4				
Store Bjerkøyskjær	Asker	18.05.	36			5			1				2		2	10	12		4
Flyndra i Blakstadbukta	Asker	18.05.	1															1	
Nærnesbukta	Asker	16.05.	5				5												
Nærnesskjær	Asker	16.05.	0																
Nærnestangen m/molo	Asker	16.05.	0																
Ramtonholmen	Asker	16.05.	16		1	1							1		8	1	3		1
Odde N Killingholmen	Asker	16.05.	3	1			1								1				
"Kraftskjær" v. Killinghl	Asker	16.05.	0																
Klauholmen v. Gråøya	Asker	16.05.	0																
Torvøya	Asker	16.05.	6				5		1										
Sætrepollen	Asker	16.05.	0																
Kavringen, Sætre(pollen)	Asker	16.05.	3												3				
Furuholmen, utenfor Sandspollen	Asker	16.05.	0																
Rognholmstein, utenf. Sandspollen	Asker	16.05.	1																1
Rognholmen, utenfor Sandspollen	Asker	16.05.	0																
Sandspollen	Asker	16.05.	3				3												
"Sandspollskjær"	Asker	16.05.	31												6				25
Sandlakbukta, Storsand	Asker	16.05.	3				3												

Indre Oslofjord 2021 – ikke-fredete lokaliteter

Nesodden (Vestfjord-siden) og Frogn kommuner samt summer for alle lokaliteter i indre Oslofjord

Lokalitet	Kommune	Dato	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	La	Ss	Gh	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
Skjær ved Kattegatodden, Ildjernet	Nesodden	15.05.	0																
Suteren v. Ildjernet	Nesodden	15.05.	1	1															
Ildjernet	Nesodden	15.05.	7				3		4										
Vestodden, Ildjernet	Nesodden	15.05.	0																
Kirkeskjæra, Ildjernet	Nesodden	15.05.	0																
Storsteilene, Steilene	Nesodden	15.05./13.06.	2												2				
Fyrsteilene, Steilene	Nesodden	15.05./13.06.	243			6			5				1	183	27				21
Persteilene, Steilene	Nesodden	15.05.	0																
Rekeskjær, Steilene	Nesodden	15.05./13.06.	15			1			3						1	2	8		
Søndre Langåra N	Frogn	16.05.	0																
Søndre Langåra S	Frogn	16.05.	0																
Lågeya N	Frogn	16.05.	2						1										1
Selskjær v. Håøya	Frogn	16.05.	1																1
Nordvestre Askeholmen	Frogn	16.05.	25			5			12				2			3	3		
Midtre Askeholmen	Frogn	16.05.	41			2	1		13				1			9	15		
Søndre Askeholmen	Frogn	16.05.	13												7				6
"Kaskjær" v. Kaholmene	Frogn	16.05.	1	1															
Hallangen	Frogn	16.05.	3				1		2										
Holmebuktskjær i Hallangen	Frogn	16.05.	0																
Indre Hallangspollen	Frogn	16.05.	6				6												
Småskjær i Hallangspollen	Frogn	16.05.	0																
Sum ikke-fredet 2021 (ant. par)			2271	6	2	137	85	0	240	1	0	0	30	1028	144	215	255	24	105
Sum fredet 2021 (ant. par)			2979	13	2	230	23	1	854	0	7	2	35	494	88	308	778	58	86
Total 2021 (ant. par)			5250	19	4	367	108	1	1094	1	7	2	65	1522	232	523	1033	82	191
Total 2019 (ant. par)			4843	17	6	412	64	1	1193	0	1	0	65	1135	221	633	856	92	147
Endring fra 2019 til 2021 (%)			8,4	11,8		-10,9	68,8	0,0	-8,3				0,0	34,1	5,0	-17,4	20,7	-10,9	29,9
Andel par fredet (%)			56,7	68,4	50,0	62,7	21,3	100,0	78,1	0	100,0	100,0	53,8	32,5	37,9	58,9	75,3	70,7	45,0

Oslofjorden 2021 – Breiangen

Lokalitet	Kommune	Dato	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	Ss	Tj	Sl	Ss	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
N. Sauholmen (ikke-res)	Vestby	28.05.	174	1		11	1		6		1			121	9				24
N. Sauholmen (reservatet)	Vestby	28.05.	42			6			5					1	22	8			
Tofte til Rødtangen	Asker	28.05.	37	1		2	1		33										
Vealøs	Asker	28.05.	261			3	1		8	123	2		1			28	89	6	
Tofteholmen	Asker	28.05.	93			2	1		46		1		2		1	35	3	2	
Ramvikholmen	Asker	28.05.	19	1		1			12						4	1			
Mølen	Asker	28.05.	409	1		12		1	21		5	1	2	87	23	34	149	6	67
Ertsvikskjær	Asker	28.05.	42			1		1	32		1				1	2	2	2	
Saltskjær	Asker	28.05.	125			2				51					3	20	45	4	
Sum antall par 2021 (ekskl. Sauholmen)			986	3	0	23	3	1	152	174	9	1	5	87	32	120	288	20	67
Sum 2019 antall par (ekskl. Sauholmen)			1001	1	1	17	3	1	221	90	9	1	3	77	35	178	330	8	26
Endring 2019->2021 (%)			-1,5	200,0	-100,0	35,3	0,0	0,0	-31,2	93,3	0,0	0,0	66,7	13,0	-8,6	-32,6	-12,7	150,0	157,7

Storebror måke, en nyklekt svartbakunge, venter på lillebror måke i egget dens. Selskjær 15.5.2021.

Foto Morten Bergan

Denne rapporten ligger til nedlasting her:

<http://oa.birdlife.no/9076>

Rådata for sjøfugltellingene ligger her:

<https://oa.birdlife.no/prosjektrapport/59>

Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus

Postboks 1041 Sentrum
0104 OSLO

Telefon 48 17 07 85
leder@oa.birdlife.no